

Hind 17 krooni

HEA LAPS

JA TEMA SÕBRAD JA SUGULASED

LEGOKOGU

**Vaene tiiger!
Veerev kalender**

KOOMIKS

Imelikud ilmingud

**Lemmik-
loomandus**

Mammaste koolilaste soovitusi õpetajale

1. Ärge muretsege!
2. Ärge riielge!
3. Andke vähem õppida!
4. Tehke rohkem klassiõhtuid!
5. Olge alati head sõbrad meile ja omavahel!
6. Jõudu teile teie raskes töös!

Mona Lisa
Ellen Loitmaa Tallinnast

Meie õpetaja

Kes on koolis juba vara?
See on meie õpetaja.
Tööd ta vara alustab,
koolilapsi õpetab.

Ta on meil nii pikk kui kena,
me ei tahaks teisi enam.
Õpetand meid aastat neli —
temaga meil aeg ei veni.

Taipasid vist juba kõik,
kellest on see salmilõik.
Ei ta tee meil' peavalu —
see on ju õpetaja Soosalu!

Marek Oja Lohusuu
põhikoolist

Luuletus õpetajast

Õpetaja juuksed juba veidi hallid,
kuid õpetamine on talle siiski kallis.
Õpetab meid veel ja veel,
et ei hätta jääks me eluteel.

Õpetab meil ükskordühte,
keegi meist ei taha kahte.
Igaüks ju püüab olla hoolas
viisi kärmelt koju toomas.

Kui kord kool on selja taga,
oleme me head ja vagad.
Oma vana õpetajat ikka meenutame,
tema õpetatud laule leelotame.

Jaana Hinn
Lohusuu põhikoolist

Õpetajale

Õpetaja, kallis,
Sind ikka meeles pean!
Püüan olla hoolas,
mul õppetükid peas.
Kodus raamatut ma uurin,
püüan leida lahendust.
Matemaatikat ma puurin,
hea, et veel ei ole tuletist!
Emakeel on ohus,
käändeid peast ei tea.
Ise olen nohus,
hääldades teen vea!

Kalvi Peil
Lohusuu põhikoolist

Minu õpetaja

Minu õpetaja on väga tubli ja lahke. Talle meeldivad lapsed. Minu õpetajal on kolm last – kaks poissi ja üks tüdruk. Õpetaja oli õpetajate päeval väga ilus ja väga naljakas. Tal oli parukas peas.

Ma arvan, et siis, kui õpetaja peale tunde koju läheb, on ta väga väsinud. Kui õpetaja koolipäeval kooli tuleb, on ta väga, väga ilus. Tal on ka ilus koer. Mulle meeldib oma klassi õpetaja väga. Ta on väga kaunis, tark ja heasüdamlik. Kui ma neljanda klassi lõpetan ja siit koolist ära lähen, ei unusta ma kunagi oma kallist õpetajat. Sest ta on kõige ilusam ja parem õpetaja maailmas.

Kairit Paimre
Mammaste lasteaed-alkoolist

Hea Laps tänab
Kultuurkapitali!

Luuletab
Tartu poiss Eero Ränik,
 kes praegu on kaheksane,
 nende ridade kirjapanemise ajal
 aga oli veel seitsme aastane.

Vaikuse keel

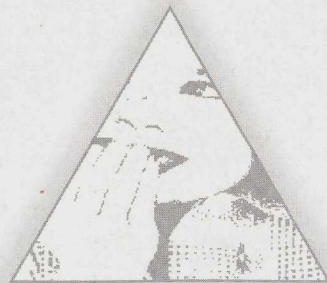
Panin klaaspurgi vastu seinä ja kuulasin naaber-korteri hääli. See oleks salakuulamine, kui ma nende keelest aru saaksin. Aga mina ei saa ju. Nad vaatavad telekat ja naeravad. Aga mille üle nad naeravad, ei saa aru. Nüüd ütles naabri-onu: "Ohoo!" Teise seinä tagant ei kosta midagi.

Nüüd ma kuulan vaikust. Üks Vaikus ütles teisele Vaikusele: "Ole vaif!" Nüüd ütles üks Vaikus teisele Vaikusele: "Lähän õige linna jalutama." Teine Vaikus vastas: "Eks mine pealegi." Nüüd kuulsin ta sammude klobinat esikus. Nüüd läks ta ära. Kui kahju, et sa ei saa aru vaikuse keelest!

**Elab taevas väike kass,
 ta teeb tööd ja näeb ka vaeva.
 Kass saab vikerkaarepuid,
 kütab soojaks talvetaeva.**

**Et saaks väga ilusaks
 suveilma loojaks,
 kass saab vikerkaarepuid,
 kütab ilma soojaks.**

**Siis, kui hobune sööb kaeru,
 tema suu on tulvil naeru.
 Siis, kui kass joob oma piima,
 muutub soodsamaks me kliima.**

**Kui on taevas näha tähed,
 siis on kurjust ilmas vähem.**

Koolimullid

Lilli Lees-Leesma Hiiumaalt:

● Minu koolimullide kaudu saad teada, mitmendat elu sa elad. Pane numbritena kirja oma sünnipäev.

Näiteks

18. 12. 1986
 1+8 1+2 1+9 8+6
 9 + 3 + 10 + 14
 9+3+1+0+1+4
 12 + 6 = 18

Nagu näete, elan ma praegu oma 18. elu!

Nõuanne, kuidas saada saledaks!

1. päev – kohv suhkruga, kuivikud
2. päev – kohv suhkruga
3. päev – kohv suhkruta
4. päev – kohvipaks
5. päev – mitte midagi
6. päev – mitte midagi
7. päev – matused.

Mis on homme?

● Tean üht naljakat ennustamisviisi. See käib nii. Küsid ühelt: "Kas tahad teada, mis homme on?" "Jaa!" ütleb ta. Sina küsid: "Siis tõmba oma peast üks juuksekarv ja tee sinna kolm sõlme!" Ja ta teeb seda. (Seda on väga raske teha.) Kui tal on sõlmed juuksekarva sisse tehtud, siis küsi karv enda kätte ja uuri seda natuke. Kontrolli, kas sõlmed on ikka tehtud. Siis ütle näiteks, et homme on kolmapäev või et homme läheme kooli. Midagi hästi lihtsat. Võid muidugi öelda hoopis, et homme me sööme – ja see on tõsi mis tõsi.

Kärt Rebane Tartust:

● Kui sa luksud, siis loomulikult räägitakse sind taga. Aga kui plaksutad, siis võib sind õnnetus oodata – muidugi siis, kui plaksutad teisipäeval. Pane hästi tähele, millal on õige aeg häälitsemiseks!

- ⊘ - kavatsus jookseb tühja
- - juhtub ootamatus
- × - õnnetus
- ♥ - keegi armub sinusse
- W - sind räägitakse taga
- ◇ - sinu soov täitub
- ★ - sa peaksid vist igavuse kätte ära surema

○	×	⊘	W	○	W	◇
×	★	×	⊘	◇	W	×
◇	W	◇	×	♥	×	♥
⊘	★	○	★	×	W	★
★	W	⊘	♥	◇	○	♥
★	♥	♥	○	⊘	○	★
⊘	★	W	◇	○	♥	⊘

- plaksutad

- vannud

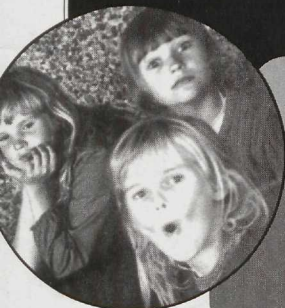
- laulad

- huilgad

- luksud

- aevastad

- nutad

Liisa Kivimäe

Tallinnast kirjutas meile:

"Oleks tore, kui ajakirjas ilmuks lugusid laste lemmikloomadest!" Arvasime, et mõte on hea ja pakkusime Liisale võimalust sellise sarjaga algust teha. Ootame teisteltki kirjalastelt jutte, joonistusi või fotosid oma karvastest või sulelistest lemmikutest!

Hurraa, lemmikloomandus!

Intervjuu Rikuga

Nagu juba teate, olen Hea Lapse suur austaja. Nii-
siis pole ime, et haarasin kohe pliiatsi ja hakkasin seda
närima. Siis otsisin ka veidi paberit ja tormasin oma
pussakas-Rikuski puuri juurde. Seal hakkasin mõtlikult
märkmeid tegema. Aga ega palju aega läinudki, kui
minu lemmik aru sai, et midagi on lahti. Ta tuli öudself
nunnu ilmega minu juurde ja päris, et mis lahti on. Mina
siis seletasin talle, et tahan temast kirjutada. Selle peale
tuli Rikuskil kohe hea mõte: tehku mina temast selline
ankeet, kus silmade värv, sünniaeg ja soov fännidele
kirjas on. Minu arust päris tore mõte, eks ju?

Minu Rosiina

Mul on üks rott, kes täitsa hall.
Ma nimeks pand 'Rosiina tall'.
Kui pilti vaatad, selge sott,
et ta on väga armas rott.

Kasvas Loodusmajas üles,
istus tihti lastel süles.
Ta oli kõigi vastu pai –
nii see rott mull' armsaks sai.

Lõpuks tahtsin tuua koju
ühe väikse rotipoju.
Maha jäid kaks rotist venda –
koju tõin Rosiina enda.

Rott mul on veel üsna väike.
Silmad säramas kui päike,
limpsib minu sõrmi, käsi
ega ronimastki väsi.

Selline on minu rotu.
Ta ei ole mingi totu.
Mulle meeldib nii mis kole –
temast armsamat ei ole.

Martiina Viil Tartust

NIMI: Richard Lõvisüda

HÜÜDNIMED: Piku, pussakas, mimmakas, Rikuski

LIIK: laborirott

SÜNNIAEG: jaanuar 1998

KARVA VÄRVUS: hall

SILMADE VÄRVUS: sinine

PIKKUS: 21 cm.

SABA PIKKUS: 19 cm

KAAL: 450 g

PEREKONNASEIS: poissmees

NAISIDEAAL: sinisilmne pikkade
vurrudega valge (rott)

HARRASTUSED: magamine,
TV vaatamine

HARJUMUSED (hästi nunnud):
vasaku silma pilgutamine,
pussamine*, mimmamine**,
närveldamine***

LEMMIKSÖÖK: juust

LEMMIKJOOK: piim

PARIM MINUS: hästi nunnu
olemine, tarkus

HALVIM MINUS: küüned
kriibivad (kogemata) teisi

SUURIM SAAVUTUS:

5-sentimeetrise läbimõõduga
rõngast läbi "hüppamine"

SOOV FÄNNIDELE: olge ikka nunnud
mimmakad ja pussakad
ja nunnutage oma rotipojakesi!

Autogramm (käpajälj)

* nunnu olema

** hästi nunnu olema

*** rõõmsalt, nunnult

ringi hüppama, turtsuma
ja veidi robotlikult liikuma

Ankeedi pani kirja
Richard Lõvisüdame
südamesõbratar Liisa Kivimäe

Kirjalaps

Minu teine reis oli Serenasse

Eelmise aasta talvel käisime klassiga Serenas. See oli ka minu esimene reis Soome. Soome loodust ma eriti ei näinud, kuna meie bussiaknad olid udused ja bussi näidati "Titanicu" filmi. Õnneks tegime teisel reispäeval ka peatusi. Külastasime kivirikut, südamekujulist järve ja vaatasime ühe mehe (kelle nime ma ei mäleta) skulptuuri, milles tuul pidi vilistama. Muidugi jõudsid paar tüdrukut oma pead skulptuuri sisse pista nii, et nende kättesaamine oli kunst...

Serena veepargis oli tõesti tore, ma poleks uskunudki, kuna olin sellest igasuguseid kuulujutte kuulnud. Tore oli – vesi oli nii soe, et õpetajatel oli raske meid pärast sealt välja saada. Läksime "Georg Otsaga" ja tulime tagasi "Meloodiaga". Minnes oli toredam, sest siis olid meil kolmesed kajutid, kus oli telefon ja kaks nari. Sai õudselts nalja! Tagantjärele meenutades olid aga mõlemad mu reiseid väga toredad.

Liis Lass Tallinnast

HAIDE PARK

Tere, mina olen Artjom. Olen 9aastane ja käin kolmandas klassis.

Mina käisin Haide pargis, seal olid atraktsioonid. Haide park asub Saksamaal. Mulle meeldisid kõige rohkem Ameerika mäed. Seal olid ka huvitavad veeatraktsioonid. Selle pargi tegelased on krokodill Ali Ben Gator ja karu. Veel vaatasime seal alligatorite, papagoide ja delfiinide etendusi ja mehaanilist linnuteatrit. See oli tore! Tahaksin veel kord sinna minna.

Artjom Daškevitš Sillamäelt

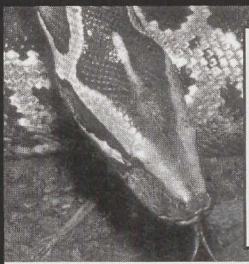
**Saagem tuttavaks!
Triibu-Liine
sõbrad ja sugulased**

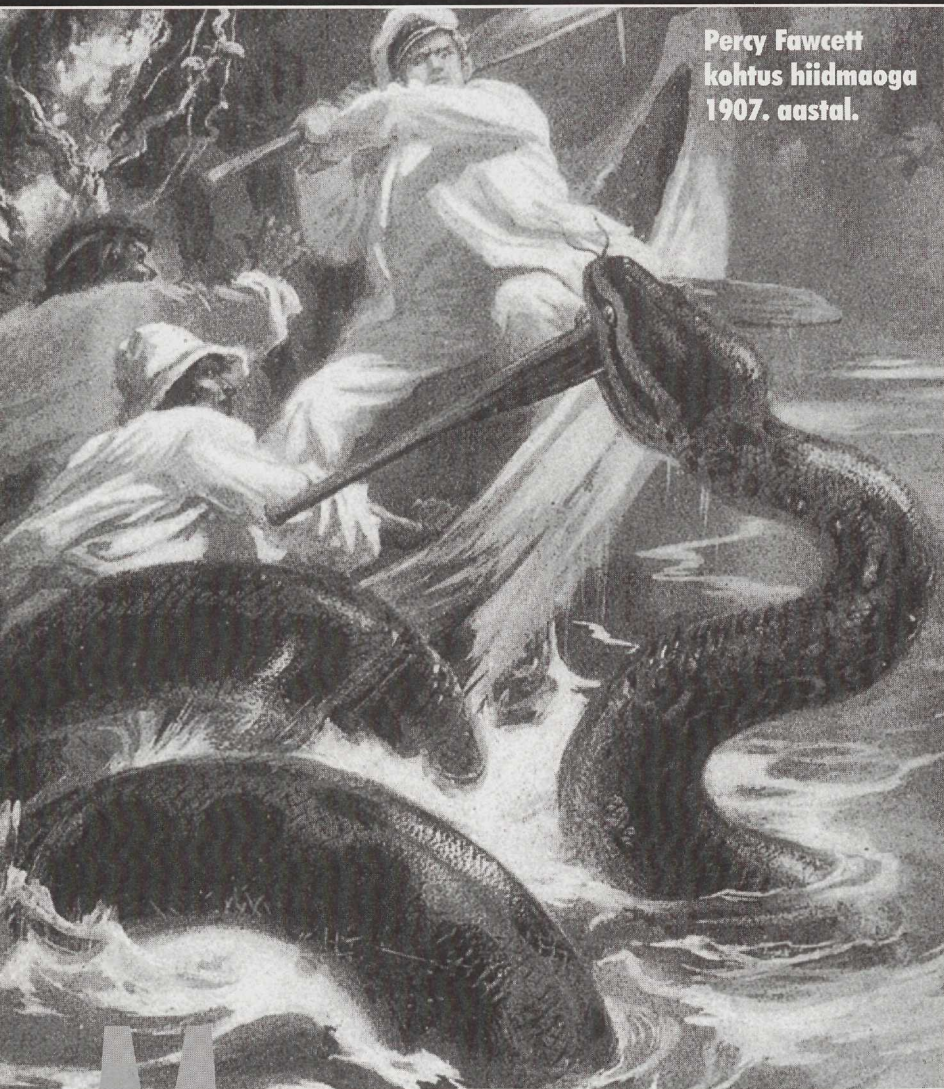
Tähelepanelikule lugejale on meie ajakirja veergudelt kindlasti meelde jäänud hulk kirjalaste nimesid – mõned on tublid kirjutajad, mõned nuputajad, mõned joonistajad. Tahaksime nüüdsest järele uurida, kes nad siis on, need Triibu-Liine sõbrad ja sugulased!

Munamägi talvel
Marko joonistus

Hiidmaod

Percy Fawcett
kohtus hiidmaoga
1907. aastal.

Maailma pikimaks maoks on kuulus anakonda, kes kasvab kuni 11,5 meetri pikkuseks. Igatähes nii pikk oli isend, kelle tappis geoloog Robert Lamoni retkkond aastal 1944 naftaotsingute ajal Orinoco jõe ülemjooksul Ida-Kolumbias. Ent Amazonase jõgikonna indiaanlaste väitel leidub sealkandis veel hulga pikemaid anakondasid, tõeliselt koletislikke hiiglasi, kelle jaoks neil on isegi omaette nimetus – sururiju gigante.

Ühe taolise hiiuga kohtus aastal 1907 tuntud maadeuuriija ja seikleja kolonelleitnant Percy Fawcett, kes viibis oma ekspeditsiooniga paadiretkel mööda Rio Abunat. Veidi maad enne seda, kui see Rio Negrosse suubus, ilmus veest nähtavale röögatu anakonda pea, kes peaaegu otse kanuu alt läbi ujus ja kaldale roomama hakkas. Fawcett tulistas mao surnuks ja asus seda siis üle mõõtma, kuid tema mõõdulint jäi selleks liiga lühikeseks. "Umbkaudu mõõtes oli kaldal oleva kehaosa pikkus ligi 15

meetrit ja vees oli veel oma tubli viis, nii et mao kogupikkus võis ulatuda üle 20 meetri," kirjutas ta oma päevikus, lisades ühtlasi, et Araguaya ja Tocantini soodes elutseb veel ka must hiidanakonda, keda kõva norskamise järgi dormideraks ("põõnuta-jaks") hüütakse.

Veelgi röögatam anakonda aga ujus 1948. aastal välja Oiapoci jõest ja pugus peitu Guapore osariigis asuva Fort Tabatinga kindlusse. Mao lõpuks tabanud sõdurid tulistasid kuulipildujast selle pihta 500 lasku, enne kui hiiglane lõplikult hinge heitis. Rio de Janeiro ajalehtedes ilmunud kirjelduse kohaselt, millele oli lisatud ka mao foto, oli selle pikkuseks tervelt 35 meetrit! Asja kurb külg seisnes selles, et loodusteaduse suhtes ükskõiksed sõdurid lohistasid imeeluka korjuse tagasi jõkke ja see läks igaveseks kaotsi.

Maailma suurimaks maoks võis siiski osutuda hoopis isend, keda 1959. aastal nägi Sairis Katanga piirkonnas kolonel Remy van Lierde. Lennates helikopteriga umbes 150 meetri kõrgusel taimestikuga kaetud maa kohal, nägi ta, kuidas maas olevast august kerkis esile tohutu püütonilaadne madu ja kergitas end otse tema helikopteri suunas, ilmse sooviga see kinni napsata. Eluka julgusest veelgi hämmastavamad olid tema mõõtmed. Fotode põhjal, mis van Lierdel lennult teha õnnestus, võib eluka pikkuseks hinnata kuni 60 meetrit!

Jäab üle vaid lisada, et kui hiidanakondad pole biomehhaanika seisukohast sugugi võimatud, sest kuna nad viibivad enamiku ajast vees, ei mõju tohutu kehakaal neile halvavalt, siis Aafrika koljatpüütõni puhul jääb suurimaks mõistatuseks just see, kuidas ta oma keharaskusega toime tuleb.

Martin Kivimets

Salmik, salmik, vaata ette!

Leidsin oma vanavanaema
ja vanaema salmikud.
Sealt kirjutasin välja
need salmid.

 Helerin Väronen
Kanepist
1923. aastast:

Ära ole lukk sa
Igal võtmel keerata,
Parem ole võti sa –
Ise lukukeeraja.

Su armastus see olgu sala,
Sest ära räägi teistele,
Sest teiste inimeste mõtted
Ei sobi sinna vahele.

Kui tundelained tumedad
Su soojas rinnas mässavad,
Siis ära ühtki otsust tee –
Torm ei vii laeva üle vee.

Kui ehk mõnikord Sa juhtud
Salmikusse vaatama,
Siis ehk mäletad ka seda,
Kes need read kirjutas!
Nüüd Sulle armsaks
Luule mõtteks,
Eluaja ettevõtteks,
Armsam, Sulle luuletan,
Elu meelde tuletan.
Siis veel mind Sa
Mitte ära unusta!

Jää õnnelikuks selle rinnal,
Kes rohkem armastab ehk Sind,
Siis tea ka, et Eesti pinnal
Su järel' igatseb üks rind.

Sa seisad minu südames
Kui kala vete lainetes
Ja mölgud minu meeles Sa
Kui ööbik puudeokste sees.

Kasva kui mirt,
Õitse kui roos,
Pühenda oma õied
Üheainsa hingele!

Papagoi ja ahvi sugu
Lobisevad ühtelugu.
Armas neiu, minul rohkem veel
Pajatada suudab keel.

Süda, saba, kats tagumist kintsu
Ja naba!

**Aastast 1964 –
vanaema salmikust.**

Armastus ja hambavalu –
Kuradid on mõlemad.
Armastus on südames,
Hambavalu lõualuus.

Noorus on nagu helin,
Mis kustub.
Ainult mälestus jääb
Nagu kaja –
Ja see ei kao!

Möök – isamaale!
Süda – kallimale!

Rikkus ja vara pole tähtsad,
Meeldivus ja armastus on esikohal.

Elu on lindude tiibade rutt,
Elu on kohin ja muinasjutt.
Elu on unine, sosistav öö,
Elu on võitlus ja väsitav töö.

Unusta õnnetused ja äpardused!
Ära unusta, mis nad sulle õpetasid!

Noorusaastad õnnelikud
Mööduvad kui kevadveed.
Varsti oled põdur, vana,
Otsid kepi najal teed.

Tütarlaps peab olema uhke,
Jonnakas ja järelandmatu.

Elu on ilus, kuid siiski valus.
Torm on tore, kuid siiski kole.

"Kes küll armastuse löi?"
mõtles kits, kui herneid söi.

Sul aias õitsku nõgesed
Ja laulgu vanad varesed!
Sull' seapõrsas andku suud!
Ma elus Sull' ei soovi muud.

Hoia oma ilusat ehet –
Puhast südametunnistust!

Ära kunagi näita teistele,
Et sa kannatad,
Sest ikka leidub neid,
Kes sellest rõõmu tunnevad.

See, et ma pole jänes,
Peab paistma ka mujalt kui kõrvadest.

Igaüks, kes naeratab, pole veel sõber...

Poisüda on nagu rong,
Mis võtab igas peatuses
Reisijaid peale.

Kannatus on võtmeks elule.

Oleme oma ajakirjas kõnelnud välismaistest maalijatest, kelle elu tippajaks oli õue-kunstnikuks saamine. Meil siin Eestimaal pole olnud uhkeid oma soost kuningaid ja õukondi, ometigi sai ühest Viljandimaa poisist keiser Aleksander II õukonnanounik, kelle maalitud portreed ehtisid Peterburi kõrgete aukandjate losse ja paleesid.

Köler oli juba 22aastane, kui tal lõpuks õnnestus Peterburi Keiserlikku Kunstide Akadeemiasse pääseda. Leivaraha teenis ta koolitööst vabal ajal silditöökojas. Andeka ja tööka kunstiõpilase ellu tuli pööre siis, kui ta oli saanud maali "Herakles toob Kerberose põrgust" eest kuldauraha. Temalt hakati tellima vürstlike kõrguste portreesid, mille eest tasuti väarikalt. Tänu Kunstide Edendamise Seltsi stipendiumile võis Köler rännata Saksamaal, Hollandis ja Belgias, elada ning töötada Prantsusmaal ja Itaalias.

Peterburi tagasi pöördudes sai Kölerist keiser Aleksander II tütre Maria ja suur-vürstitar Anastassia joonistamisõpetaja. 1867. a. nimetas Peterburi Kaunite Kunstide Akadeemia ta oma professoriks. Kölerist sai III järgu Anna ordeni kavalier, akadeemik ja keisri õukonnanounik. Talvepalees tunde andmas käis ta frakis ning ta korter oli suurem ja luksuslikum kui enamal jaol Peterburi kunstnikest.

Kuid Köler ei kuulunud nende hulka, kes rikka ja kuulsana unustasid nii oma päritolu kui isamaa. Kunstnik käis sageli Eestis ning maalits oma rahvuskaaslasi, toetas aineliselt lisaks oma sugulastele koolmeisterid, väljarändajaid, Aleksandrikooli ehitamist, ajalehte Sakala... Oma õukonnatutvusi kasutas ta eesti talupoegade palvekirjade toetamiseks.

Kuigi vürstide, kindralite ja muude kõrgete aukandjate maalimise eest maksti "Ivan Petrovitš Kjölerile" (nii teda Peterburis kutsuti) erakordselt suuri summasid, meeldis kunstnikule kujutada ka lihtrahvast. Ka oma altarimaalil. "Tulge minu juurde" kujutas Köler Kristusena hiidlasest talupoega Villem Tamme. Seda maali võid, muide, praegugi Tallinnas Kaarli kirikus vaadata. (Maali sünnilo

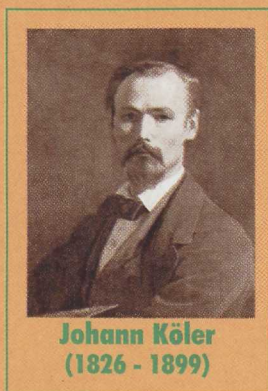
kohta võid suuremaks saades lugeda Jaan Krossi jutustusest "Kolmandad mäed".)

Päris huvitav on võrrelda Köleri Itaalias tehtud maale isamaal tehtud piltidega. Itaalia on kunstniku jaoks nagu muinasjutt: lopsakas ja rikas loodus, rõõmsameelsed tõmmud näod... Eestlaste portreedes on aga tunda pinget, ärevust, allasurutust – ja ometi on need näod Kölerile armsad ning omased.

Johann Köler suri 1899. aastal ning ta põrm maeti Eestisse – Suure-Jaani kalmistule.

Hurtsikust paleesse

Kui Vastemõisa vallas Kõõbra Tõnise talu saunas sündis poisslaps, kellele pandi uhke nimi – Johann –, ei aimanud ema Kaie ja isa Peet, et sellest poisist saab kunagi suur kunstnik, Eesti maalikunsti rajaja. Isa saatis küll poja õppima linna – algul Viljandi poiste elementaaria ja siis kreiskooli, kuid viimase lõputunnistus jäigi Johannil saamata. Rahapuu-dusel pidi noor Köler õpingud pooleli jätma ja Võnnus (praeguses Cesises) õpipoisina tööle asuma. Oma esimesed pintslitõmbed tegi Johann Köler põrandaid värvides ja tõldu-kalesse lakeerides. Hoolsast õpipoisist sai peagi sell, kellele usaldati juba veidi "peenemaid" töid: poesiltide maalimist, näiteseltskonnale dekoratsioonide tegemist.

Johann Köler
(1826 - 1899)

Hea Laps tänab abi eest Soome päevalehe Kaleva fondi!

ENDEL-TENDEL, ENDISED JA PRAEGUSED LAPSED!

Entel-tentel, trika-trei, vuhtsi-kaarü kómmei... Eks meist paljud ole kunagi sellist liisusalmi lugenud! Aga kas praegused lapsed teavad, et kui nende isad-emad olid lapsed, siis peeti väga popiks Eesti Televisiooni Entel-tentel-lauluvõistlusi – oodati suure põnevusega teleri ees istudes uue saate algust, et näha, kes seekord esineb, mida ta laulab ja mida ütleb täiskasvanud kolleeg KALMER TENNOSAARELE.

Nüüdseks on neist lauljatest, kes Entel-tenteli saadete tegemise ajal piimahambaid murdsid, saanud suured inimesed – paljud neist on juba ise isad-emad. Mõned esinejad ongi muusikuteele jäänud, mõned ei julge võimalda enam suudki lahti teha... Selge on aga seegi, et nii armsat kiisu- või karuhäält nagu nelja-viieselt, ei oska teha ükski kolme-neljakümnene tädi või onu.

HEA UUDIS on see, et õnneks oli Entel-tenteli tegemise ajaks kiviaeg juba mööda saanud ja helisid osati säilitadagi. Ja VEELGI PAREM UUDIS: nüüd on võimalik neid laule ja lauljaid kuulata nii kassetilt kui laserplaadilt!

Kui asud Entel-tenteli kasseti kuulama, siis kutsu ema ka! Proovige järele, kumb teab rohkem laulusõnu ja – viise, kas sina või tema!

MIS ON

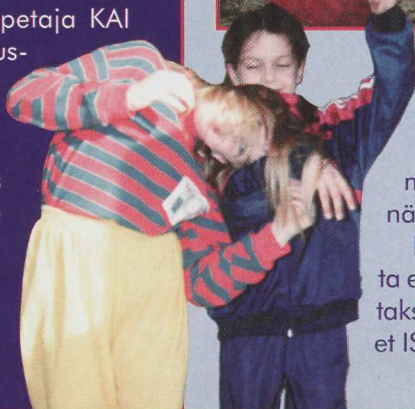
Sõna "kontaktliikumine" kuuldes hakkas Triibu-Liine pead murdma: kas see tähendab, et liikudes tuleb muusikataktis konti närda või hoopis sõrmed elektrikontakti aukudesse pista? Ei, prr-rr, see oleks küll tappev tants! Kui sama küsimus tekkis sinulgi, siis loe järgmist lugu!

Kontaktliikumine soodustab sallivust

Kontaktliikumine on üks tore isepäine tantsustiil. Paides tegutsev kontaktliikumise õpetaja KAI RANDRÜÜT väidab, et see on tunnetuslik tants. Kohene tants, mis annab kõigile osalejatele vahva elamuse. Selle asemel et võimlemistunnis üks-teist tuimalt nagu jahukotte tõsta, võiks Kaie meelest hoopis kontaktimänge mängida. Kai Randrüüdi tundides on lustinud korraka nii mudilased kui teismelised.

Mujal maailmas kasutatakse kontaktliikumist palju ka taastusraviks,

KONTAKTLIIKUMINE?

sest selles saavad osaleda ühtaegu nii terved kui puuetega lapsed. Kontaktliikumine vallandab palju tundeid ega esita mingeid piiranguid. Kontaktliikumine võib nagu arukas arst ravida nii närvisüsteemi kui meeleolu.

Kai Randrüüt ütleb: "Sageli ei tunneta ennast. Kardetakse, et ei osata. Vaadetakse enda kõrval tegutsejaid selle asemel, et ISE ENDAGA TEGELDA."

Marika Tomberg, liikumispedagoog

Uue kalendri järgi 13., vana kalendri järgi 1. jaanuaril 1899 sündis Võrumaal Sänna mõisas puusepp Mihkel ja toaneitsi Liisa Jaigil poeg Juhan, kellest sai huvitav kirjanik.

Juhan Jaigiga tuli meie kirjandusse väga omapärane ja fantaasiaküllane anne, mis toetub rahvakeelele, rahvaluulele ning rahvapärasele fantaasiale. Oli ju Jaigi enese sõnutsi vana Võrumaa küla tondipesa, kus mitte ainult ei usutud tonte ja jutustatud tondijutte, vaid neid nähti ja nendega kohtuti, kannatati nende tempude käes ja saadi neist jagu mõistuse, kavaluse, jumalasõna ja ristimärgiga. Jaigi üks toredamaid raamatuid ongi "Tondijutud" (1936), mille kordustrukk on avaldatud raamatus "Kaarnakivi" (1970) ja hiljuti ilmunud kordustrukis.

"Tondijuttudest" pärineb "Pudelitont", mis kaunistab 1998 trükitud Eesti postmarki. Algselt olid tondid rahvauskumuses surnud hinged. Jaigi juttudes, nagu hilisemates rahvajuttudeski, on nad suuremad või väiksemad paharetid, Vanakurja sulased ja sugulased. Uhked on juba nende nimed – kõik need pärglid, pursakid, naksikesed, sänid. Vande- ja sõimusõnadena kasutatakse neid mõnikord praegugi – võib-olla on mõnd paha last karistatud kui sänikaela! Jaigil on palju leidlikkust luua oma juttudes pilte, olukordi, omageograafiat, riimi ja algriimi. "Tondijuttude" avapala "Pärgel ja Raudkepp" algab niisuguse kohamääratlusega: "Sikasäka maal Kitiikõti kihelkonnas Vanavaka vallas Külimitu külas ja Tatrataguse talus elasid kord seitse venda." Arvatavasti teavad ka praegused lapsed,

et kihelkond oli muistne haldusala, mille keskuseks oli kirik; vakk ja külimit on aga vanaaegsed mahu-mõõdud.

Peale tontidehirmu ja tahtmise vabaneda kurjadest, elu ohustavatest jõududest on Jaigi muinasjuttudes kõigil valdavaks sooviks õnnelikuks saada. Jaigi juttudes on sel puhul abiks kaarnakivi. Kaarnat on alati peetud targaks linnuks, ja kaarnakivigi – kui see on ikka õige – aitab targaks saada, mõista linde, loomi ja võörkeeli. Selle abil saab rikkaks ja kaugele reisida.

Nagu muinasjuttudes ikka, võib-dab ka Jaigil hea kurja, tarkus rumaluse, julgus hirmu ja surmaohu. Peale muinasjuttude on Jaik loonud ka rahvaluulel põhinevaid kunstmuisten-deid, mis selgitavad millegi saamist või teket. Niisugune on näiteks "Peninukkide Kirges", mis pajatab kiire ja peremehele truu hobuse päritolust meie maal. Kirges on eestipärane mugandus rahvanimetusest kirgiis.

Jaigi fantastika on põnev ja seiklusrohke, kuid selles on alati midagi tõsielulist. Jutus "Nõiutud Tuks" on see talu ja küla, kus on korralikke, hoolsaid ja laisku ning lohakaid peresid. Tuks on koer, kes tahtis saa-

da inimeseks, kuid seda proovinud, otsustas saada ja jäädagi koeraks. Jutt ilmus sõja-aastal 1944, kui meie maal valitses veel Saksa okupatsioon. Jutu mõte on, et rahvas muutlikul ajal ei kaotaks oma iseolemist, omapära.

Jaigi juttude põhi- ja püsiväärtusi on loodus, millega seostuvad kodu ja kodupaiga mõisted, inimtunnete alus. Oleme ju kõik osa loodusest ja loodus meie loomulik elukeskkond, mille säilimisest ja puhtusest oleneb meiega saatus.

Jaigil on ka täiesti tõsielulisi, hea huumoriga kirjutatud lastejutte. Hä-dastvere poiste ninamees Nupu-Juku teeb küll anekdootlikke koerustükke, kuid sageli need ei lõpegi pahan-dusega, sest nende eesmärk on hea.

Tõsielu ja muinasjutu piiril liigub ka kõige tuntum Jaigi lasteraamat, Pombi-sari. "Pombi ja Üdsimärdi nõiad" rõhutab, kui olulised omadused on julgus, ausus ning töökus. "Pombi ja esivanemate kuld" õpetab eluvaadet, et ehkki raha on elus väga oluline, on kõige ehedam kuld siiski vaimuvara, mille aluseks on töökus ja õpihimu. "Pombi ja Siukuningas" jutustab suurest tööst, mida meie esivanemad tegid juba enne Pombit laande kodu rajades.

Jaik on kirjutanud ka lastenäiden-deid, luuletusi ja värssejutte. Viimaste näiteks on "Kassi kaubamaja", mille leidlikkus, hoogne rütm, riimimislust ja huumor kisivad kaasa.

Juhan Jaik armastas väga oma kodumaad, oli hea patrioot. Vaba-tahtlikuna võttis ta osa Vabadussõ-jast. Elu lõpuaastad möödusid siiski võõrsil, sest ta ei tahtnud ega saanud jääda võõrvõimu alla. 1944.a. põ-genes Jaik Austriasse, kust siirdus Prantsusmaa kaudu Rootsi. Seal suri ta 10. detsembril 1948.a., jõudma-ta ära oodata tagasipöördumist Ees-tisse. 1990. a. maeti kirjaniku põrm ümber Tallinna Rahumäe kalmistule suguvõsa matusepaika.

Hilve Rebane

SAJA- AASTANE JUHAN JAIK

Kassi kaubamaja (katkend)

Juhan Jaik

Kass kavatses kaubamaja
Ja kassipoekest pidada.
Nüüd kaupa on osta vaja
Ja kaugelt kohale vedada.

Ta ostis Nissist nisu
Ja Riguldist ravarisu.
Ta Haapsalust omandas harju
Ja Vigalast vihmavarju.

Siis ostis Lihulast lina
Ja Tihemetsast tina,
Kuid Väandrast ta omandas vähki
Ja Pärnust pärandas pähkli.

Siis võttis Muhumaalt mulda
Ja Kullamaalt kaevas kulda,
Veel ostis ta Kihnu kinda
Ja maksis ilusat hinda.

Sai Saaremaalt saia kaku
Ja Sõrve maalt sõgeda soku,
Sai Kuressaarest häid kurke
Ja Orissaarest sai orke.

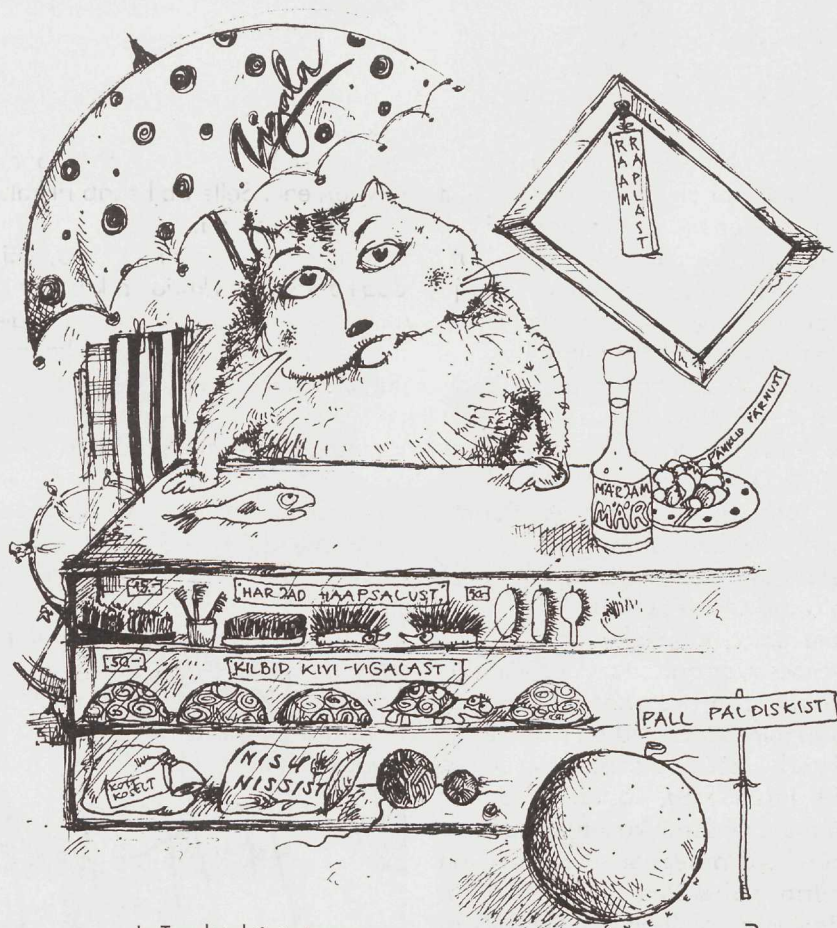
Siis ostis Hiiu maalt hilpe
Ja Kivi-Vigalast kilpe,
Ta püüdis veel Kärblast käo
Ja Kõpust tõi kõvera kõo.

Veel ostis ta Vormsist voki
Ja Torgust toreda toki,
Siis kauples veel Vilsandist vibu
Ja väikse tiirhänna tibu.

Kuid Tallinnast ostis ta tahku
Ja Narvast natuke nahku,
Siis ostis ta Keilast kelgu
Ja Sindist sinise silgu.

Siis kauples ta Paldiskist palli
Ja Kohilast koleda kolli.
Ka kauples ta Hagerist härga
Ja Märjamaalt joogiks märga.

Aga Raplast ostis ta raami
Ja Amblast ankru ja aami,
Kuid Koselt korjas ta koti
Ja Mustlast mudase muti.

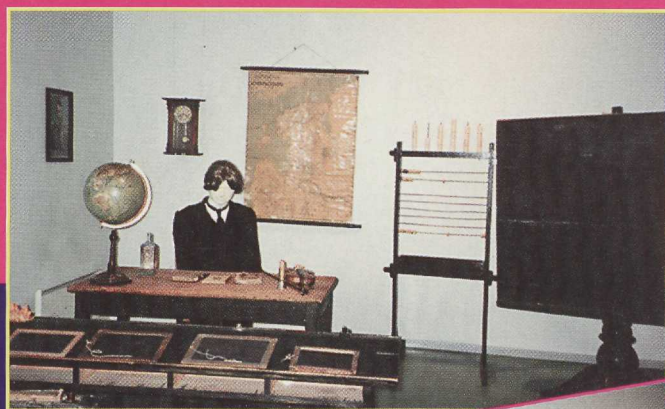
Ja Tapalt tahtis ta tangu
Ja Loksalt lappimislõngu,
Kuid Kehrast kauples ta kera
Ja Tamsalust tatratera.
Veel sai ta Vasknarvast vaske
ja Rakverest ree raske,
Siis korjas ta Vaivarast vaiku
Ja Konju külast sai koiku.

Veel hankis ta Toilast tooli
Nüüd pood on tal valmis kui loss.
Ja Vokast voki pooli,
Kel taskus on mõni kross,
Kuid Jõhvis ta kosutas jõudu
see otsib üles ta maja
Ning jätkas siis sõitu ja sõudu.
Ja ostab sealt, mida vaja.

Pildi joonistas Eneken Maripuu

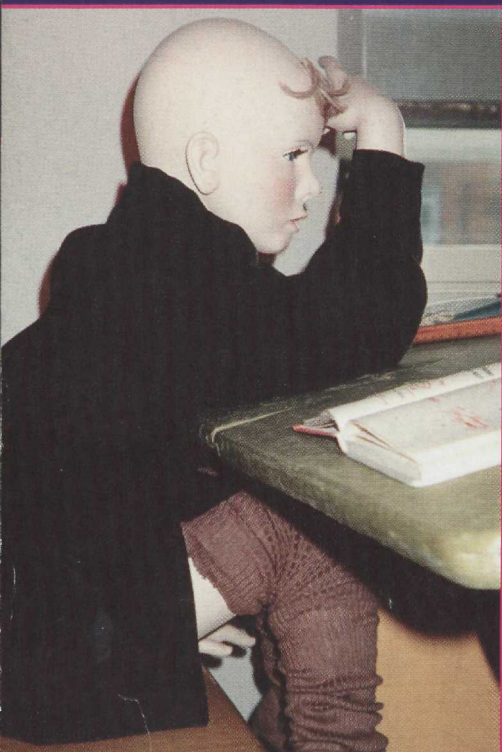

Eelmise aasta lõpus said kõik soovijad Tartus Eesti Rahva Muuseumis külastada toredat näitust "Oh kooliaeg, oh...", et huvilistele tutvustada viimase saja aasta jooksul muutunud klassiruumi, koolitarbeid ja muudki, mis kooliajaga seotud.

Kool tuli koolimajast

Fotod Eda Post

Vanaaegseid asju võis näpuga katsuda!

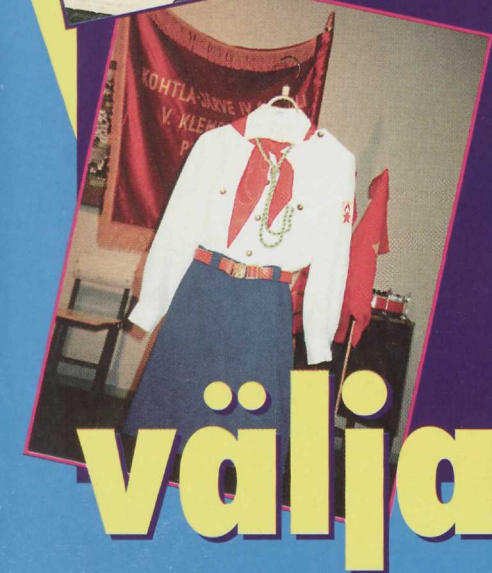
Museumides ja näitustel käies oled kindlasti tähele pannud, et valvsad tädid ei luba ühtegi ilusat ega huvitavat asja näpugagi puudutada – võib-olla seepärast ongi mõned näitused laste meelest igavad. Eesti Rahva muuseumis võis aga kõike käega katsuda. Tavaliselt on kooliajaloojutustavad näitused seotud kindla koha ja selle ajaloo – nii, nagu näiteks "Kevade" Tootsi koolimaja Palamusel. Tartu koolituba oli selles suhtes veidi erinev. Seal sai näha nii seda, kuidas õppisid meie vanavanaisad ja -emad kui ka

seda, milliste laudade taga ja millistel toolidel istusid meie isad-emad.

Anu Järs ja Ellen Värvi nägid suurt vaeva ja korjasid kogu Eestist kokku vana koolimööblit ja muid esemeid. Kas praegu on koolis käia parem või halvem kui meie esivanematel? Sellele püüa ise vastus leida. Kui sa näitusel käia ei jõudnud, siis küsi oma isalt-emalt ning vanaisalt-vanaemalt, millised mälestused on neil oma kooliteelt.

Kooli mindi kohvriga!

Anu ja Ellen teadsid rääkida, et kõik koolid ei olnud ka vanal ajal selliseid, nagu näitusel näha sai. Palju oli niisuguseidki koole, kus korralikud

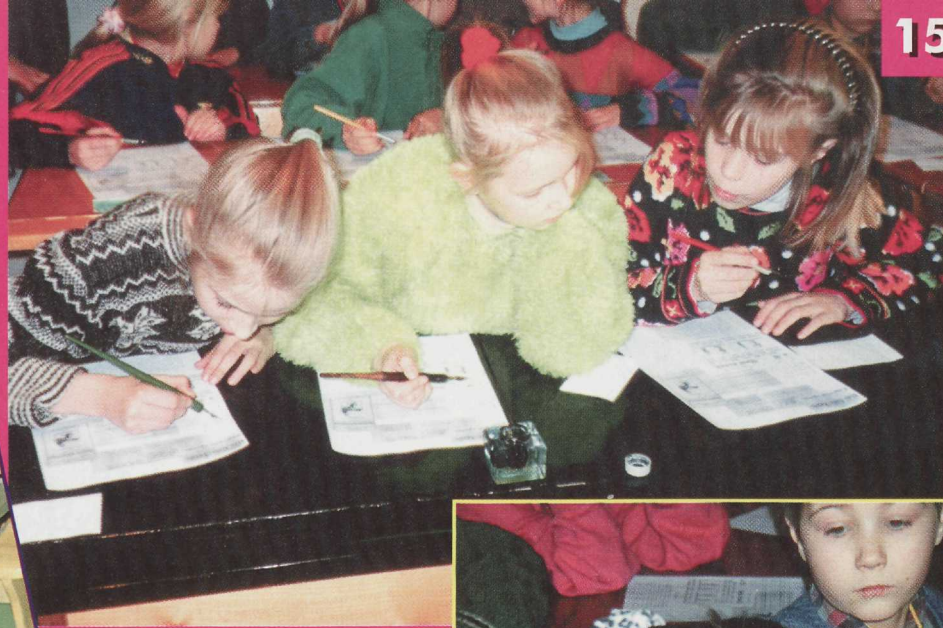

välja

klassiruumid puudusid, õppetööd tehti nii-öelda põlve otsas.

Kord oli aga aeg, kus kooli mindi suure kohvriga, kaasas riided ja muu tarvilik. Koolid asusid kodudest nii kaugel, et tarkusi mindi koguma vanematest ja sõpradest eemale pikaks ajaks. Siis oli klassi ees seisev õpetaja ehk koolmeister nii isa kui ka ema eest, sõpradeks ja mängukaaslasteks said aga koolivennad ja -õed.

Ka pinalite, sulgede ja vihikute väljanägemine on aastatega palju muutunud. Kui sinu vanavanemad koolis käisid, peeti väärtuslikuks sellist pliitsite, kustutussummi ja joonlaua hoidjat, mis oli kas koolilapse isa või vanaisa poolt meisterdatud.

Vanasti valmisid koolitarbed tihti hoolika kätetöö tulemusena, mis tegi kooliskäimise eriti armsaks ja koduseks.

Tarkuste pähetampimine ei olnud siiski vaid lust ja lillepidu – nagu pole ta seda ka tänapäeval. Kui sinu vanaisa koolitöö tegemata jättis või vaarisa koolitunnis krutskeid viskas, ei pääsenud nad ainult õpetaja kurja näo, näpuvibutuse ja sõnadega: "Poisid, nii ei tohi!"

Vanaaegse sulega saadi ilus käekiri!

Tartu Veeriku kooli 3. a-klassi õpilased Tiina Tillo, Elina Mark ja Katrin Kreutzberg arvasid peale näituse külastamist, et vaatamiseks välja pandud esemed ja õpetaja poolt sinna juurde räägitud koolilood olid väga põnevad ja õpetlikud. Tüdrukutele meeldis eriti esivanemate kombel krihvliga kirjutamine – nad arvasid, et sedalaadi märkmete tegemine võiks toimida k nüüdisaegses koolis.

Kuigi kolme näitusekülastaja soov jääb arvatavasti täitmata, on neil koolis siiski võimalik isa ja ema moodi sulepead ja tinti kasutada. Ka seda võimalust pakkus näitus "Oh kooliaeg, oh...". Tiina, Elina ja Katrini kogemused ütlevad, et niiviisi tuleb hoopis ilusam käekiri ja kirjatükke teha on palju mugavam.

Palju oli näitusel sellist, mida sinu

koolis, hea lugeja, enam ei kohta. Näituse kooliõpetaja rääkis, et omal ajal võis näha ka sellist kent-sakat vaatepilti, kus koolijüts tuli varavalges kooli, kaasas raamatutele ja muudele tarvilikele lisaks ka iste-pink. Homme kooli minnes ei kohta sa kindlasti ka herneid klassi nurgas. Vanasti oli aga loomulik, et paharetid pidid karistust kandma klassinurgas hernestel põlvitades. Oh koolipõlv, oh kooliaeg!...

Näitust külastas Rain Uusen

ÄRKA JUBA
ÜLES, UNEKOTT!

MA EI SAA.
MA EI OLE
VEEL

KOHT;
LAPP
RIIK JA
KANAL
AMEERIKAS

↓
KILO-
KLEEBIS
ÜMBRIKU;
RAHA-
ÜHIK
↓
PALUS
VAGA
PRANT-
SUSMAA
PEALINN

↓
X
GAAS;
BENSIIN
INGL. K.

PEETER

▷ NOOT
LAMAMA
OSATAIT-
MINE
ETEN-
DUSES

↓
MEETER
SAAR JA
RIIK
EUROOPAS
RÖNTGEN

↓
51
(ROOMA
NUMBER)

▷ ... DE
JANEIRO
(LINN
BRASILIAS)

▷ AASTA
1002
(ROOMA
NUMBER)
ESE

▷ MILLAL
...-PÄEV
(24.
JUUNI)

↓
4xTAHT
▷ INDREK
ILMA-
KAAR
TOA OSA

↓
MÖISTMA
TSENT-
NER
KOHU-
PIIMA-
SAI

▷ SAMUTI
TÕELINE
STAAR
TARA

...-LOOSIA
(TEADUS
MAAKERA
AINEST)

↓
SUUR ...
(SEEN)
HERNESTE
KODA
TEMA

NÕGU
MAGEDE
VAHEL

UUNO

↓
LEOPOLDI
VAIKE
SOBER
▷ JOOK
IVAR

↓
...-NET
▷ TASKU-
KELL
ERVIN

▷ MAESTIK
LÕUNA-
AMEERI-
KAS
...-LEO
(LIND)

Kui sa hakkad võimlemas või jooksmas käima, tunned ühel päeval äkki, et sinus on midagi muutunud, et sa pole enam seesama poiss või tüdruk, kes olid kuu aega tagasi.

Iga inimolend on vastutav selle eest, et oma mitmepalgelist natuuri harmoonilise ühtsuse juurde juhtida.

lidne joogade tarkus

Valitse oma keha!

Juba vanas Kreekas peeti keha harimist au sees. See käis käsi-käes vaimutarkuse kogumisega ning tagas inimesele füüsilise ja vaimse tervise, mis on tasakaalustatud natuuri põhialus. Lugu peeti mitmetest kergejõustikualadest, maadlusest, jooksmisest ja soojas Vahemeres ujumisest. Aastatuhandete vältel on sportimine saavutanud populaarsuse kogu maailmas, sõltumata sportlaste nahavärvist, rahvusest või rahakoti paksusest.

Kui sa hakkad võimlemas või jooksmas käima, tunned ühel päeval äkki, et sinus on midagi muutunud, et sa pole enam seesama poiss või tüdruk, kes olid kuu aega tagasi. Avastad endas omadusi, mida pole varem tähelegi pannud, sest nad olid peidus või vähe arenenud. Matkal olles või suvelaagris viibides tunned, et valitsed oma keha paremini kui enne, talud füüsilisi koormusi rohkem kui need, kes sporti ei tee. Ja mis ime – oled muutunud hea-tujulisemaks, meelekindlamaks ja tahtejulisemaks, omandad raskeid õppeaineid kiiremini kui kunagi varem ja leiad aega ka hobbide jaoks.

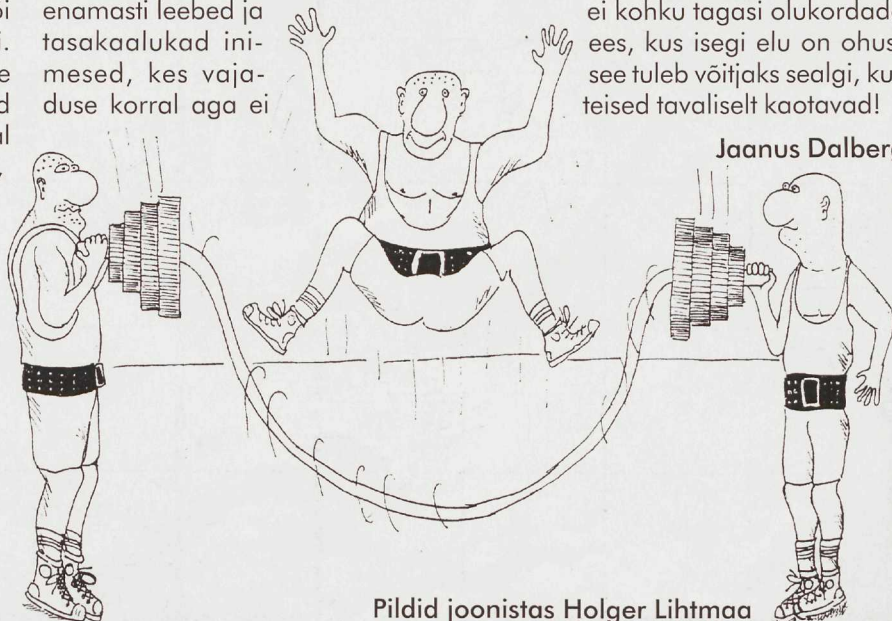
Ent ühel päeval soovid sa võimlemise või hommikujooksu kõrvale valida veel ühte spordiala, mida tahad peensusteni tundma õppida ja selles koguni auhindu saada. Sul

on valida kaks põhilist teed: kergejõustik ja raskejõustik. Et kergejõustikust tehakse ajakirjanduses juttu iga päev, siis vaatame nüüd koos lähemalt raskejõustikumaailma. Tõsi mis tõsi, et Eestimaal on poks, maadlus ja idamaised võitluskunstid (karate, ju-jitsu, kung fu, sambo, taekwondo jt.) salapäralooriga ümbritsetud. Nendest räägitakse avalikkuses vähe. Põhjendamatult on levinud arvamus, et raskejõustikuga tegelejad on pahad ja kipuvad iga väiksema asja pärast jõudu kasutama, rusikaid viibutama. Tegelikult on vastupidi: raskejõustiku tõsised harrastajad on enamasti leebed ja tasakaalukad inimesed, kes vajaduse korral aga ei

kõhkle kunagi hea eest välja astuda, olgu siis nõrgemate kaitsmiseks või pimedal tänaval tütarlast kimbutavate pätipoiste korralekutsumiseks. Poksiija, karateka või maadleja on headuse võidus alati kindel, oskab end valitseda ja kasutada oma jõudu nõnda, et see ei muutuks ühiskonnale ohtlikuks. Nagu autojuhtimisega, nii on ka jõu valitsemisega – ilma oskusteta sõidad kraavi.

Ja lõpetuseks veel eraldi poistele! Kui sa oskad ja suudad tütarlast kaitsata, siis tunneb tüdruk sinu üle uhkust, tal on sinuga koos kindel olla. Kas tead, miks? Aga sellepärast, et kes ei kohku tagasi olukordade ees, kus isegi elu on ohus, see tuleb võitjaks sealgi, kus teised tavaliselt kaotavad!

Jaanus Dalberg

Pildid joonistas Holger Lihtmaa

Kalendri joonistas Juri Sannikov

Nii see aeg veereb!

Vanarahvas ütleb, et ega päevad ole ven-
naksed. Mõni päev toob ainult häid
uudiseid ja rõõmu, mõnikord aga ki-
sub kõik hommikust õhtuni viltu. Ära seepärast
veel nina norgu lase! Aeg veereb ju ikka
omasooju edasi ja mustale päevale järgneb
kindlasti kuldne. Peaasi – ära kaota rõõmsat

meelt ja ära lase igavust ligi!

HEA LAPSE kalendristki võid näha, et ajal
on hulk tahke. Ole ainult täpne ja kindla käe-
ga nii lõikamisel, servade voltimisel ja ka lii-
mimisel, siis võid oma aega aasta ringi rõõm-
salt töötaual edasi veeretada!
HEAD AEGA!

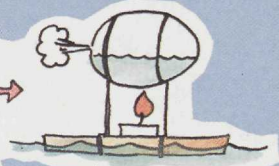

NAERULUGU

KÕIGEPEALT KARU NAERNUD.
SIIS JÄNESEKE NAERNUD.
SIIS ORAVAKE NAERNUD.
SIIS VANA HUNT NAERNUD.
JA KÕIGE VIIMASENA NAERNUD REBANE.

6-AASTANE JOONAS VANGONEN

NEED SIIN ON MINU
KASS JA KOER.
NENDE NIMED ON
TRIBU JA TOM.
MEIE KASS JA KOER
ON SÕBRAD.
MINU ENDA NIMI
ON VAHUR JOA.

TEE MUNA MÕLEMASSE OTSA
PISIKESED AUGUD JA TÜHJEN-
DA MUNAKOOR (MUNA SISU
VÕID ÄRA KASUTADA
PANNKOOKIDE VÕI MÕNE
MUU MAITSVA ASJA
TEGEMISEKS). SIIS SULE
ÜKS AUGUKE LIIMIGA
JA LASE SELLEL KORRA-
LIKULT KUIVADA.
TEISE AUGU KAU-
DU SAAD MUNA-
KOORE POOLENISTI VEEGA TÄITA.

AURIK

1/2 Scheileke

KAHEST METALLVARDAST VALMISTA
MUNAHOIDJA JA KINNITA SEE
VINEERI- VÕI LAUATÜKI
KÜLGE. ASETA VINEE-
RITÜKILE MUNAKOORE
ALLA VÄIKE MADAL
KÜÜNAL, SÜÜTA SEE JA
SIIS... SIIS LASE OMA
AURIKUL VEEVANNIS TASA-
KESI UUSI MAID AVASTADA!

THOMAS SCHEILEKE

SIRI

Leelo Tungal

Täht lendas üle taeva, suur ja hele täht! Korraks tundus, et taevakeha langes kusagile õige lähedale, valgustades viivuks aleviku peatänavat selle lõpus asuva kirikuni välja.

"Nüüd peab midagi soovima!" hüüdis Laura. "Ja teistele ei tohi oma soovist kõnelda, muidu ei lähe see täide!"

Hele muigas: saab siis Laura jätta midagi teistele välja ütlemata, olgu see siis soov või südamesaladus!

"Noh, mida te siis soovisite?" oligi Laura järgmine lause. "Mina igatahes ei ütle kellelegi, et soovisin pärisoma telekat ja videomakki! Aga sina, Hele?"

Hele puhkes naerma: "Mina mõtlesin, et peaks Laura oma soovi ikka välja ütleva!"

"Ja minu tagasihoidlik soov oli järgmine," ei hakanud Peeter küsimist ära ootama. "Soovin, et see täht polekski täht, vaid hoopis UFO!"

"See veel puuduks!" vobistas Laura õlgu. "Kas sulle jäi filmi-marslastest veel väheks? Fui, pane kohe suu kinni, muidu hakkab karjuma!"

Peeter ei teinud tüdrukku hädaldamisest väljagi ja demonstreeris ürgse mõnuga vampiirikihvu, mis ta suud ehtisid. Ka tüdrukutel olid samasugused plastproteesid olemas – taskus –, aga ikkagi ei saanud Laura pidama ning

hüüdis appi.

"Tasa!" sosistas Hele. "Tuleb igavene pahandus, kui mõni õps saab teada, et me nii hilja väljas kummitame!"

"Mina igatahes ei kummita," protestis Laura, "mina tulen klassivenna juurest videot vaatamast ja siirdun koju! Ja kui mu videomaki-soov täitub, siis ei tule ma edaspidi üldse enam kodust välja!"

"Jah, mis Ricol viga!" ohkas Hele. "Tal on sihuke videoteek, et see teeks igäühe kadedaks! Multikatetest õudukateni välja, vaata või kuu aega järjepannu!"

"Ilmselt toovad hambad Rico pap-sile ropult raha sisse," arvas Laura.

**"Mina
igatahes ei
kummita,"
protestis Laura,
"mina tulen
klassivenna juurest
videot vaatamast ja
siirdun koju!"**

"Aga see on hea, et Rico pole kade mees – ilma küsimata viskas meile vampiirihambad pihku! Mina ei julgeneid küll vist suhu panna... Aga kes teab, võib-olla mardipäeval kuluvad teised marjaks ära!"

"Mul tuli hea mõte!" jäi Peeter äkki seisma. "Lähme ja mängime Mardole mardisanti! Ta elab siinsamas lähedal!"

Mardo oli kuuenda klassi poiss, keda kõik kartsid – isegi õpetajad. Mis siis veel kõnelda esimese klassi põnnidest – need ei julgenud üldse kooli tulla, kui Mardo uktsel seisis, vaid põgenesid kabuhirmus koju tagasi. Kellelt oli ta lõunaraha pomminud, keda sundinud taskurätiga oma saapataldu pühkima, kellel käskinud pakasega välisukse metallkäepidet lakkuda... Kõige hullem oli aga see, et Mardot ei saanud kuidagi karistada, sest keegi ei julgenud õpetajatele tema vägitegude peale kaevata. Kunagi ammu olevat üks väikemees proovinud õigust taga ajada, aga temaga oli seejärel nii palju õnnetusi juhtunud, et poisi vanemad pidasid paremaks teise maakonda kolida.

Mardo viimane vägitegu oli Peetrile väga hästi teada: ta kamasdas teise klassi poisid mööda vihmaveetoru koolimaja õuele laskuma. Pealtnäha paistavad vihmaveetorud küll siledad olema, aga kui Peeter kodus oma venna Aimari pükse ja kintse nägi, arvas ta, et väikemees on mitu korda kaktu-sele kukkunud. Kõige vastikum oli Peetri jaoks aga see, et ka tema ise ei julgenud minna Mardo juurde aru pärima. Sellest poleks olnud ka mingit kasu – õel "kuuendik" oli tugev, musklis poiss, ja pealegi sõbrustas ta mingite kahtlaste meestega, keda õieti keegi ei tundnud ja keda miskipärast nimetati vanglakrahvideks...

"Sa tahaksid Aimari eest kätte maksta, jah?" küsis Hele.

"Ah, Mardo ei karda midagi – ta on ise paras zombi!" arvas Laura. "Parem

**Kuigi Peeter oli kindel,
et hõbedaselt läikiv kuju
oli tõepoolest
üle tänava volksanud,
ei hakanud temagi õiste
asjadega tegelema,
vaid võttis suuna kodu poole.**

saatke mind koju, eks?"

Aga kui Laura koduvärv tüdruku järel kinni kolksatas, lausus Peeter: "Mardo elab siinsamas kõrval ühismajas, kriibiks õige veidike ta akent?"

"Ei noh, miks mitte?" muigas Hele. "Kuigi ma ei usu, et ta sellest paremaks muutub..."

Nad leidsid maja kõrvalt lauavirna paar lühemat lauajuppi ning üritasid jalgu nendele toetades aknalauani küündida. Peetril läks turnimine kergemalt, Helel oli aga tükk tegemist, enne kui ta poisi kõrvalt aknast sisse kiikama ulatus.

"Paistab, et Mardo on kodus – istub tugitoolis, seljaga siia poole," sosistas Peeter. "Kui ma ütlen 'kolm', siis karjume ja näitame vampiirihambaid! Üks, kaks ja..."

"Appi, rõõvlid ja vargad!" hüüti äkki nende selja tagant. "Politsei! Kutsuge politsei!"

Hele ja Peeter prantsatasid ehmu-des tänavale – otse hüüdja ette. Kõhetu pika mantliga naine haaras neil jopekraedest: "Ahaa, pihku jäite!"

Aken, mille taga lapsed olid luuranud, löödi lahti, ja sealt vaatas välja Mardo lai rõõsk nägu.

"Näe, jälle üks täht langes!" piiksatas Hele.

Kõik vaatasid hetkeks taevasse – isegi pika mantliga naine, kelle karmid käed muutusid hetkeks lödvemaks.

"Mis täht?" küsis naine pahunult.

Hele ja Peeter vahetasid kiire pilgu ning rabelesid end vangistusest vabaks. Tänavat pidi eemale joostes kuulsid nad kileda häälega naist karjumas: "Politsei! Kas siin kolksas korravalvurit ei olegi! Võtke vargad kinni!"

Oli kuulda akende avanemist ja äre-

vaid hääli: "Mis juhtus? Kes seal on? Kuhu sisse murti?"

Õnneks ei hakanud keegi lapsi jälitama.

"Puhh, äärepealt oleksin oma naaritsanahksest kraest ilma jäänud!" naeris Peeter, kuid Hele ei kippunud kaasa naerma, ehkki ta teadis, et poiss naljatas – polnud ta jopil mingit karvakraed, naaritsast rääkimata. Hele polnud tuju ei naljatada ega ka tõsist juttu ajada: ta tundis end korraga väga väsinuna ja kiitis mõttes heaks selle seaduse, mille kohaselt lapsed ei tohi hilisõhtuti tänavatel ringi hulkuda.

"Lahedat kõva käega tädi oli see küll," proovis poiss siiski juttu teha. Mardo akna taga kummitamine oli ikkagi tema idee – kes seda võis arvata, et asi hoopis teise pöörde võtab. "Ja kuidagi tuttav tuli ta ette ka. Kuule, kas see polnud mitte meie kooli uus õps, see, kes vanematele klassidele skeletiõpetust annab, mingit zootoomiat või analoogiat?"

Hele ohkas: "Väga võimalik – mulle tundus ka, et olen seda naist kusa-gil näinud..."

Noh, siis on homme

koolis uut madinat loota! Mis seal ikka, tuleb koju minna ja homseks vähemasti välja puhata."

"Midagi hõbedast vilksatas puude vahel!" hüüatas Peeter.

"Vilksatagu aga terviseks!" ütles Hele, taibates, et Peetril pole koju minekuks mingit tahtmist. "Sina võid ju veel zombide ja marslastega asju ajada, mina igatahes lähen koju!"

Kuigi Peeter oli kindel, et hõbedaselt läikiv kuju oli tõepoolest üle tänava volksanud, ei hakanud temagi õiste asjadega tegelema, vaid võttis suuna kodu poole.

Nõnda siis ei näinudki keegi väikest habrast olevust, kes toetas oma metalles mantlis keha puutüve vastu, võttis vöö vahelt mingi fillukese riistapuu ja sosistas sellesse nagu mikrofoni: "Siin Siri! Siin Siri! Jah, olukord on siin kandis tõesti katastroofiline! Need olendid on siin hästi paljunenud ja üpris metsikuks muutunud: karjuvad, rabelevad, näitavad üksteisele kihvu. Päikesetõusul hakkavad vastavalt juhendile tegutsema!"

Järgneb

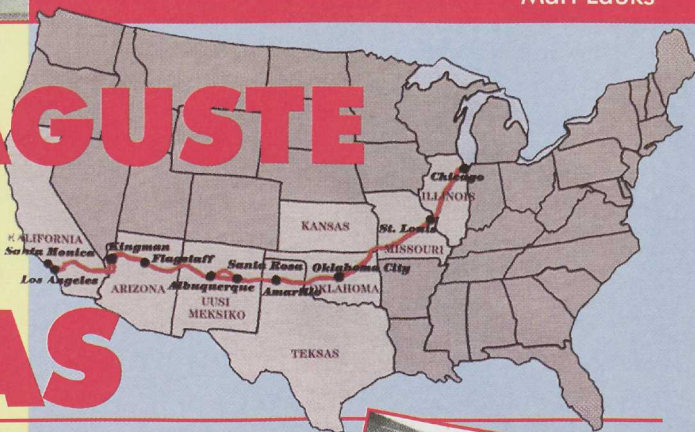
↑ Grand Canyon – maailma kõige suurem kuristik

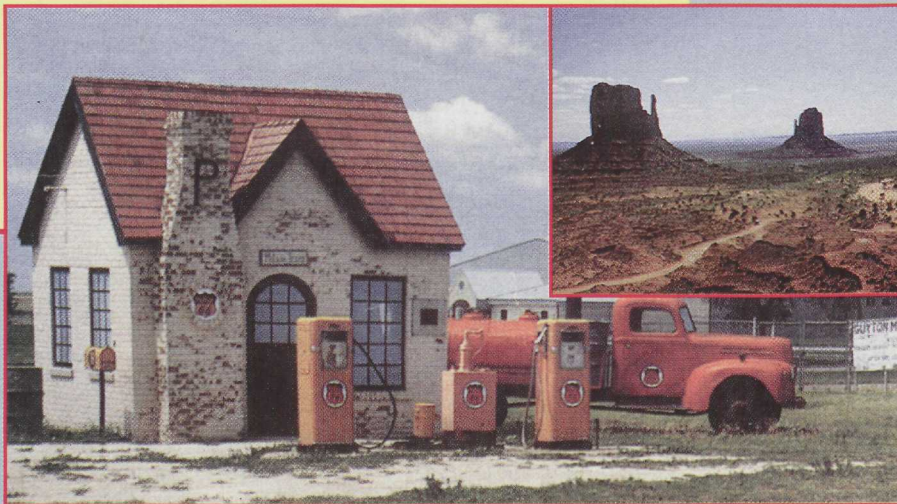
↑ Rokikohvik ja '55 Buick.

OOKEANITAGASTE TEEDE KUNINGAS

→ Tee viib
Chicagost
Los Angeles-
sisse.

↓ Monument Valley.

↑ Phillips 66 on Texase kõige vanem bensiinijaam.

Küllap teab igaüks, kes on ameerika audentest huvitatud, teed nimega ROUTE 66, mis algab Chicagos ja lõpeb Santa Monicas, Kalifornias. Route 66 sündis 20. aastate lõpus osana tolaeagsest maanteede süsteemist. Route 66 sai tuntuks sellega, et sõlmis peaaegu et ainukese otseühenduse Chicago ja Los Angelesi vahel – ja seda kuni 60. aastate lõpuni. Route 66 äärde jäävad ka Ameerika vast kõige uhkemad vaatamisväärsused Grand Canyon, Window Rock ja Monument Valley. Tee ületab ka Mississipi ja Rio Grande jõge.

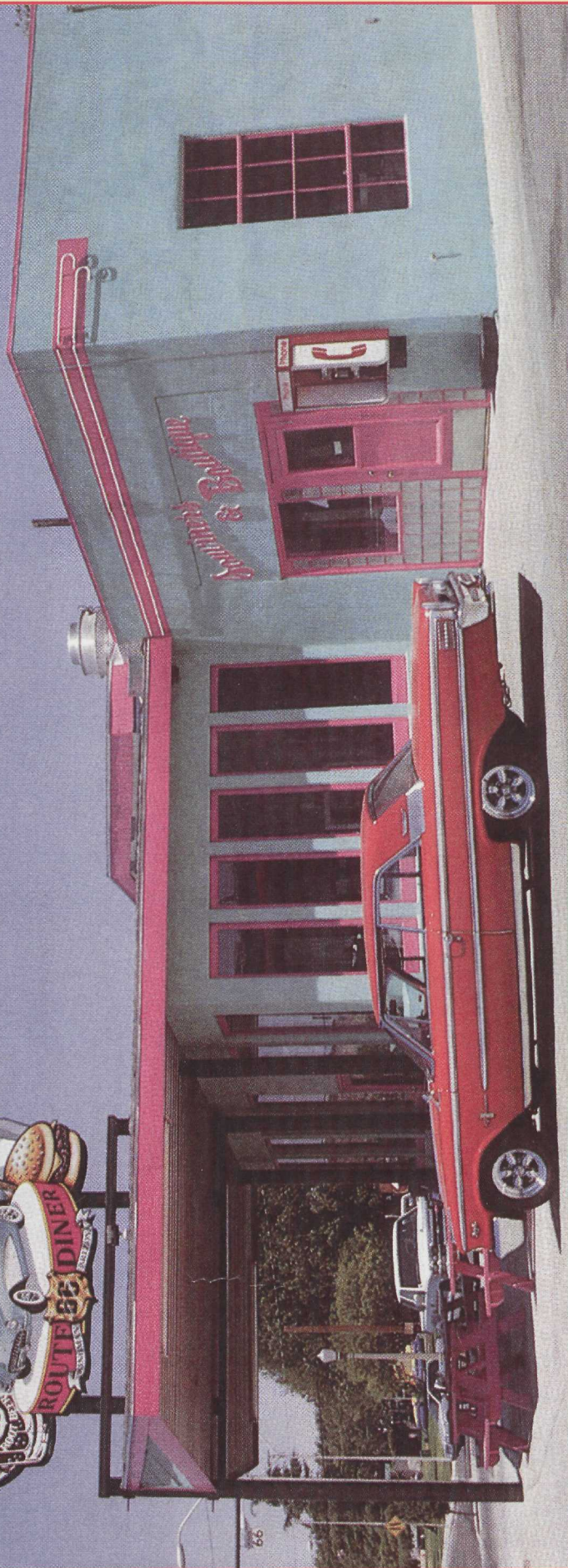
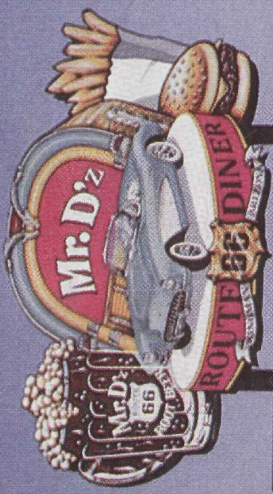
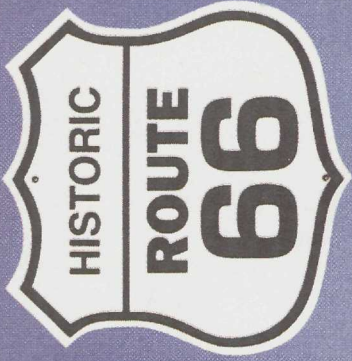
Legendaarseks on Route 66 aidanud teha ka raamatud, filmid ja muusika. Raamatutest on vast ehk tuntuim John Steinbecki romaan "Vihakobarad". See raamat räägib vaestest maharijatest, kes suunduvad Ameerika 30. aastate majanduskriisi ajal Oklahomast Kaliforniasse paremat elu otsima. Romanil põhines ka esimene Route 66-st vändatud film. Teistest tuntuimast linatööstest võiks mainida filme "Easy Rider" ja "Thelma ja Louise", mille sündmustik on suurelt osalt peategelaste seiklemine Route 66-l. Heliteostest on Route 66 tutvustanud kõige rohkem Bobby Troupi 40. aastate lõpus kirjutatud laul "Get Your Kick on Route 66". Seda teedekuningat pidi sõites tuleb teile vastu vanu autosid, tee ääres võib näha vanu motelle ja bensiinijaamu, ning tuju läheb nostalgiliseks.

Märt Lauks

↑ Teeäärsetes motellides pakutakse kõikvõimalikke Route 66 meeneid.

ROUTE 66

ROUTE 66

Võõrad mõtted

9 DIRK OTSIB RIGOSID JA PEAB PÖGENEMA KURJATEGIJATE EEST. TA EI TEA, ET JUBA MITMEL ÖÖL ON RONGIDES KUMMALISI ASJU JUHTUNUD...

AMPS
NÄMM
NÄMM

UHH/HMM

NÄMM
NÄMM

KRÖMS

MIKS MA PIDIN RONGI SEISMA JÄTMA?!

TA ILMUS ÄKKI JA MA KUULSIN, MIDA TA MÖTLES, AGA EI SAANUD MILLESTKI ARU. SEE OLI MIDAGI VÄGA VÕÖRAST!

TULEN JA VAATAN SEDA VANAMEEST. OLGE NÜÜD RAHULIK.

POLE SIIN KEDAGI.

AGA MIKS ON PÖRAND JÄNESE-KONTE TÄIS?

RONGIJUHT OTSIB IGAKS JUHUKS KÕIK VAGUNID LÄBI JA KÜSITLEB TEISI REISIAID, AGA VEIDRAT VÕÖRAST EI LEITA...

TÄIELIK HULLU-MAJA! JUBA VIHES KORD SEL NÄDALAL, KUI MINGI REISIDA ARVAB NÄGEVAT OOTAMATULT ILMUNUD MEEST.

... JA SEE POLE VIIMANE KORD, KUI ÜHIS-TRANSPORDIS KUMMALISI TEGELASI MÄRGATAKSE.

TA ANDIS MULLE KAKS PAPI MAITSEGA KOOKI. VAATASIN KORRAKS KÕRVALE JA KUI UUESTI RINGI KEERASIN, EI OLNUD VAGUNIS PEALE MINU KEDAGI!

DIRK ON TULNUD HUBERTI KORTERIST JA JOOKSEB MÖÖDA KORIDORI...

SEISA! SUL POLE KUSAGILE PÖGENEDA!

KÖMM

Henno Käo

Ilus lapsepõli

Mul oli tõesti ilus lapsepõli,
siis lambi sisse valati veel õli,
elekter polnud jõudnud meie kanti,
jah, mujal seda ammuilma tunti.

Triikraua sisse pandi hõõgvel süsi,
ja mida söödi, ära parem küsi.
Veel ema leiba küpsetas sel ajal
ja katus oli pilliroost me majal.

Veel hobuseta hakkama ei saadud,
poest toidukraami iialgi ei toodud,
toit põllul kasvas ja ka laudas rõhkis,
kass miilustades vastu jalga nühkis.

Mul karjas käies oli kaasas raamat.
Need lehmad olid arusaajad loomad –
nad rahumeeli lugeda mul lasid
ja harva seda kurjalt kasutasid.

Ma kartsin ainult tonti või siis vaimu,
mul telekast ei olnud mingit aimu,
see oli hea, sest kestis lapsepõli
ja lambi sisse valati veel õli.

Leelo Tungal

Pudrupõlgurid

Pudrupõlguritest poisid
tööle ei saa politseisse –
terased nad olla võisid,
aga me ei usu neisse!
Mis siis saab, kui mõni ema
palub politsei käest kaitset,
kui on püsti hädas tema:
poju põlgab pudru maitset?

Ema, kui su laps on ohus,
julget politseid siis hüüa –
politseil on püha kohus
kõik need pudrud ära süüa!

Sander Alfred Liivak

Üleskutse

Lehm ei tule linna,
tramm ei sõida maale –
lähme ise sinna
kaema kaevuvinna,
sööma kapsaid-kaale!

Tere, loom!

Idamaade kalendris valmistub tiiger oma valitsust üle andma väikest kasvu sugulasele kassile. Kuidas aga käib suure kaslase käpp looduses?

Tiigrilt võetakse seitse nahka!

10 000 tiigrit on vabaduses.

Tiigrite arv on 19. sajandist alates hakanud kõvasti kahanema. Looduseuurijad oletavad, et praegu on maailmas vabaduses elavaid tiigreid alla kümne tuhande. Mõnel pool on nad juba välja surnud: meie sajandi 40. aastatel kadusid igavikku Bali tiigrid, 70. aastatel surid välja Kaspia tiigrid ja 80. aastate jooksul hävisid Jaava tiigrid. Hiina tiigreid arvatakse olevat alles vähem kui 50, Ussuuri tiigrite arv kõigub 150 ja 400 vahel. 1969. aastal hakkasid loodusteadlased muret tundma India tiigrite saatuse üle – kui eelmise sajandivahetuse ajal elas Hindustani poolsaarel neid umbes 100 000, siis 1969. aastaks polnud neid enam kahte tuhandetki...

70. aastatel hakkas India valitsus oma rahvuslooma käekäigu eest tõsiselt hoolt kandma. Hakati karmilt karistama salakütte, piirati metsaalade muutmist põllumaaks ja rajati 23 rahvusparki, kus vöödilised kaslased end vabalt võisid tunda. Tiigrikaitseprojekt osutus vägagi edukaks: 1972. aastal oli Indias tiigreid alles vaid 1800, kaheksa aastat hiljem loendati neid juba 4300.

Kas vöödilistel on hiilgav tulevik?

Kuigi India valitsus on nentunud, et tiigrit ootab hiilgav tulevik, kerkib selle liigi säilitamisel esile üha uusi probleeme. Ega's selles riigis ela ainult tiigrid – rahvastiku arv Indias kasvab iga aastaga. Selleks, et kõik saaksid söönuks-joonuks, tuleb üha enam põldu harida, loomi kasvatada, kala püüda, küttepuid hankida... Tiigritel on aga teatavasti väga suur oma-ala ehk reviiir. Vanasõnagi ütleb, et ükski mägi pole küllalt suur kahe tiigri jaoks. Toidu otsinguil käib tiiger maha vähemalt 10 - 20 kilomeetrit, ja oma liigikaaslaste seltsi vajab ta harva – ainult "pulmade" ajal tegeleb ta meelsasti vöödiliste kaunitaridega ja peab veriseid kaklusi võistlejatega. Suurimad ja tugevaimad isatiigrid valitsevad 60 - 100 ruutkilomeetri suurust ala, kus tohivad elada vaid mõned ematiigrid oma kutsikatega – teistel isastel pole sinna asja. Inimesed, kes pahaaimamatult tiigri "riiki" satuvad, saavad karmilt karistada. Ainuüksi India ja Bangladeshis piiril asuvas Sundarbanis hukkuvat igal aastal 200 inimest tiigri süü läbi.

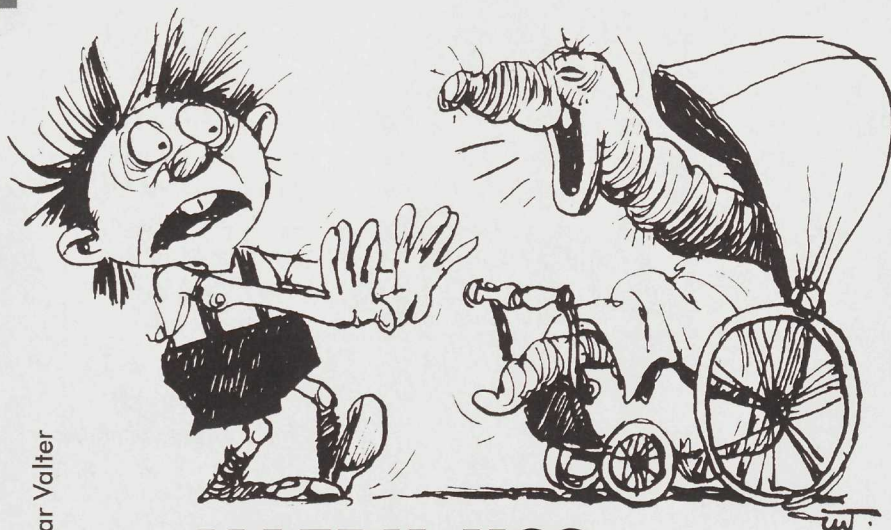
Tiiger toob tervise tagasi?

Hiina rahvameditsiin oskab tiigreid hinnata. Juba ammustest aegadest on hiinlastest ravitsejad kasutanud vöödilise kiskja keha rohtude valmistamiseks – vurrudest sabani. Tiigri silmadest valmistatakse langedõvevastast rohtu, aju kasutatakse akne ja nõrgamõistuslikkuse raviks, vurrukarvad lähevad hambavalu vaigistamiseks, sabast saadakse ravimit, mis parandab nahahaigusi, luudest tehakse reuma- ja muude valude vastaseid salve ning plaastreid. Tiigri sappi peetakse heaks vahendiks laste lihaskrampide vastu ja ega küünisedki mööda külge maha jookse – nendest valmistatakse Laoses rahusteid...

Aga selle loo algust lugedes panid kindlasti tähele, et Hiina tiigreid on tänapäeval alla poolesaja. Sestap ongi nüüd naabermaade rohusigajad pööranud pilgu Indias elavate tiigrite poole ja õnnestunud salaküttimisega on seal kandis kerge rikastuda.

Ei tea, kas tiiger ise ka teab, kui palju rohtusid on tema kehas peidus?

Alma Stern

Edgar Valter

NAERU-USS

Õpetaja: Juku, palun nimeta kaks küsisõna!

Juku (jahmunult): Mis? Kes?

Õpetaja: Tubli, Juku!

"Õpetaja: Juku, milline on tulemus, kui liidame kahele kassile kolm koera?"

Juku: Hirmus madin, õpetaja!

Miks kangurul on kõhu peal kukkur?

Seepärast et kui kanguru küti eest põgeneb, siis saab ta kukrusse peitu pugeda.

Miks koer liputab saba?

Seepärast et saba ei jaksa koera liputada.

Miks koerad jooksevad ringiratast?

Seepärast et nelinurka pidi on keeruline joosta.

"Minu nimi on Wolfgang!" tutvustab taks ennast hulkuvale koera-neiule. "Aga mis sinu nimi on?"

"Nimi? Ma ei tea, mida see sõna üldse tähendab!" tunnistab kodutu.

"Nimi on selline sõna, mida sulle pidevalt hüütakse," selgitab taks. "Mind kutsub peremees metsas lühidalt: Wolfi, Wolfi!"

"Aa, nüüd sain aru," noogutab kodutu koer. "Mulle paistab, et minu nimi on siis Hust!"

Müüa kaukaasia lambakoer. Erakordselt hea isuga, sööb absoluutselt kõike. Kõige enam meeldivad talle siiski väikesed lapsed.

"Minu koer ajab pidevalt mootorrattaid taga!" kurdab Juku sõbrale.

"Aga seda teevad päris paljud penid," arwab sõber.

"Jah, aga minu omal on rumal harjumus neid aiamaale maha matta!"

"Meie koer pole üldse inimese sõber?"

"Miks siis?"

"Ta ei tule mulle kunagi appi, kui ma peenraid kastan – ei viitsi teine selleks jalgagi tõsta!"

"Minu koer on erakordselt tark. Sa ainult vaata, mida ta teeb, kui ma puuksa merre viskan!" uhkustab Juku sõbra ees.

"Aga ta ei jooksegi seda ära tooma!" imestab sõber.

"Muidugi mitte – ta on selleks liiga tark!"

Äriomanik detektiivile: "Kas te tõesti vajasite kaks kuud ja sada tuhat krooni selleks, et välja selgitada,

et minu toidupoe territooriumi kõige sagedasem külastaja on vähem kui 16 aastat vana, kannab mustakirjut kasukat ja armastab kasse taga ajada?"

"Mis su kassi nimi on?"

"Näu!"

"Mine ikka oma jutuga – Näu pole mingi nimi!"

"Nii ta mulle igatahes ütles, kui ma küsisin, kuidas teda kutsutakse..."

"Hallo, politsei! Minu kauplusesse on öösel sisse murtud!" kaebab poepidaja. "Ära on viidud sada kapsapead, kaks kasti viina ja kümme karp sigareid. Mis te arvate, kes see varas küll olla võis?"

Politseiinspektor mõtleb veidi ning teatab siis: "Otsige purpurjrus jäneest, kelle käpad on suitsetamisest pruunid!"

Jänes tuleb mööblikauplusesse ning küsib: "Kas kapsast on?"

Müüja laiutab käsi: "Ei, kahjuks me kapsaid ei müü!"

Tunni aja pärast on jänes jälle kaupluses ja pärib: "Kas kapsast on?"

"Ma ju ütlesin ennist, et meil kapsaid ei müüda!"

Jänes lahkub, pea longus, kuid on natukese aja pärast jälle kohal ning küsib lootusrikkalt: "Kas kapsast on?"

"Siin on mööblipool, ja kapsaid pole siin kunagi müüdud!" hüüab müüja vihaselt. "Ja üldse, kui sa, jänes, järgmine kord oma rumala küsimusega lagedale ilmud, siis naelutan ma su elusast peast seinale!"

Jänes väljub kauplusest, kuid pöördub juba veerand tunni pärast tagasi ja küsib: "Kas haamrit ja naelu on?"

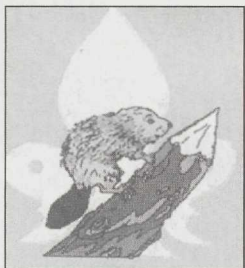
"Ei ole!" karjatab müüja.

"Soo-soo," muheleb jänes. "Aga kas kapsast on?"

Kuidas teada saada, kumb on vihmaussi esi-, kumb tagapool?

Võta tal keskkohast kinni ning kōdista. See pool, kumb naerma puhkeb, on pea.

KOPRAKLUBI

Head uut aastat kõigile kopraklubilastele ja teistele!

Linnainimesed on loodusest võõrdumas. Arvutimängud on küll põnevad, kuid ei korva mängu looduses. Kuna skautlus on oma laadilt suur mäng, siis ei saa Kopraklubi sellest mängust eemale. Skautlikus mängus on suur osa looduse tundmisel ja selle tundmise ärakasutamisel – muidugi vastavalt skautluse põhimõtetele. (Tuletage meelde seda skaudiseaduste punkti, mis ütleb: "Skaut on loomade ja muu looduse sõber.") Hea Lapse 1998. a. 10. numbris alustasime juba looduseraamatu lugemist sellega, et tutvusime oma vapilooma – kopra – eluviiside ja jälgedega, mida ta jätab maapinnale ning mille järgi on kerge tema liikumisteed määrata. Meie kauged esivanemad, kes meie isamaad austasid, olid kütid ja kalastajad ning nendele oli looduseraamatu lugemine elu küsimus. Tänapäeval on jälgede head tundmist vaja eeskätt jahimeestel, ja neid on Eestimaal praegu paarikümne tuhande ringis. Milleks on veel tänapäeval kütte vaja, kui ostame kogu oma toidutagavara poest? See on pikem jutt, millega kindlasti tutvute, kui meie Kopraklubi suvelaager tõesti teoks saab.

Tänapäeval on harva kuulda, et metsloomad inimesi ründaksid. Ometi selliseid juhuseid siiski esineb. Ameerikas tungis karu öösel kallale skautidele, kes magasid rahulikult tuulevarju all, mille nad olid ööbimispaigale püstitanud. Meie naaberriiGIS Soomes tungis karu hiljuti kallale tervisejooksjale. Tegelikult kardab karu inimest ja väldib temaga kohtumist. Selleks, et metsloomaga kohtumisel ootamatusi vältida, on hea teada, kas neid on läheduses liikumas. Matkal tuleks enne ööbimispaika jäämist teha ümbruskonnas tiir ja jälgida maapinda, et teada saada, kes selles paigas on oma jälgi maha jätnud. JUST NÜÜD, TALVEL, ON KÕIGE ÕIGEM AEG JÄLGEDE TUNDMAÕPIMISEGA ALGUST TEHA!

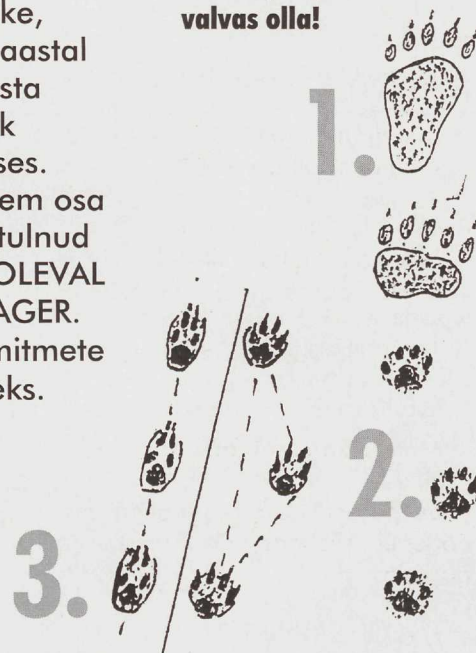
Igal aastal on oma nägu, ja kui teame juba kõike, mis me elus möödunud aastal juhtus, siis on uus aasta jälle uus avastusretk selle maailma kõiksuses.

Loodetavasti on aga suurem osa kopraklubilastest kaasa tulnud sihiga KORRALDADA EELOLEVAL SUVEL KOPRAKLUBI LAAGER.

See annab meile suuna mitmete tarkuste omandamiseks.

■ Kas tunned ära, kellele kuuluvad need jäljed? (nr 1, nr 2, nr 3)

■ Kui kõnnid looduses ja näed selliseid jälgi, siis on põhjust valvas olla!

■ Kopraklubi,

nagu paljud juba eelmise Hea Lapse numbril põhjal teavad, hakkas valmistuma laagriks. Miks nii vara-

kult? Kogemused näitavad, et ilma pikema ettevalmistuseta ei tule head laagrit, seepärast algavadki suvelaagrite eeltööd juba talvel.

Ettevalmistuses on tähtis osa laagritarkuste õppimisel, vana laagriarustuse korrastamisel ja uue hankimisel. Kindlasti on tarvis teada juba ette laagrisse tulijate arvu.

Kopraklubi kolm parimat vastajat saavad tulla kaasa valima laagripaika maastikul enne laagri püstitamist! Laagriraha tuleb aga juba nüüd teenima ja kõrvale panema hakata! Kuidas seda teha, selle üle pidage nõu vanemate või oma salga liikmetega.

Noorkotkaste organisatsiooni märgil on kujutatud põhjakotkas, kes hoiab ülemaailmse skaudiliikumise märki. Vormirõivastus erineb skautide omast.

EESTIMAA

SKAUTLIKUD ORGANISATSIOONID

Mie ajakirja 11. numbris tegime algust Eestimaa skautlike organisatsioonide tutvustamisega ja alustasime vanimast – Eesti Skautide Malevast. See oli puhtalt poiste organisatsioon, mille formeerumine algas juba 1912. aastal Pärnus. Aastal 1920 astus skautide kõrvale organisatsioon, kes nimetas end Noorseppadeks. Nendest edaspidi.

Teiseks elujõuliseks ja ka tänapäeval tegutsevaks organisatsiooniks osutus "Noored Kotkad". On vaieldud, kas noored kotkad on ikka skautliku liikumise osa või on siin tegemist sõjalist väljaõpet harrastava Kaitseliidu noorsooorganisatsiooniga. Jäägu see nüüd ka meie lugeja otsustada. **Ülesanne nr. 2: kas noored kotkad on skautliku liikumise osa?**

27. mail 1930. aastal kinnitas Eesti Kaitseliidu Vaneimatekogu "Noorte Kotkaste" põhimääruse. Esimeseks peavanemaks valiti Kaarel Einbund-Eenpalu, kes oli Riigikogu esimees. Tema järel oli peavanemaks kindral Johan Laidoner. Noorkotkaste organisatsiooni tegevus algas 31. oktoobril 1930 ja kestis 10 aastat, kuni algas nõukogude okupatsioon. 12. augustil 1989 toimus Tahkurannas noorkotkaste veterani Kalju Kresseli algatusel noorkotkaste ja kodutütarde veteranide kokkutulek, kus otsustati need organisatsioonid taastada.

Noorkotkaste organisatsiooni märgil on kujutatud põhjakotkas, kes hoiab ülemaailmse skaudiliikumise märki. Vormirõivastus erineb skautide omast.

Noorte Kotkaste Organisatsiooni tegevuse alguspäevadel jagunes see malevateks, malekondadeks, rühmadeks ja haukapereideks. Vanuselt ja katsete järgi jaguneb selle organisatsiooni liikmeskond noorhaugasteks (8-12 a.) ja noorkotkasteks (13 - 18 a.). Haukapereide noorimad on pesapojad ja noorhaukad. Haukapere juhid on hau-

gas ja vanemhaugas. Noorkotkaste rühmade pealikud on kotkad ja vanakotkad.

Üpris värvikalt on kirjeldatud noorkotkaste tegevust Noorte Kotkaste Lõkkevestluste seerias "Kotkapoeg Agu kirjad", mis on taas trükivalgust näinud 1991. a. Järgnev katkend on võetud "Agu kirjadest".

//

●●● Edasi liikudes kuulsime juba lamba häält. Sinna minnes selgus, et lumel olid mingid väikese looma jäljed, ikka neljakaupa koos. Keegi ei tundnud neid. Eedi ütles: "Oot-oot! Lähme veidi jälgi mööda edasi!" Läksimegi. Korraga aga kadusid jäljed ühe jämeda männi tüve juures, nagu oleks loom peaga vastu puud jooksnud ja kadunud... Varsti leidsime ka jänese jäljed. Jälgi mööda edasi minnes leidsime noore kuuse alt ta magamiskoha. Tahtsime veel jälgi mööda edasi minna, aga Eedi ütles: "Ei tasu, sest need jäljed on juba mitme päeva eest tehtud. Proovige käega – jälje põhi on juba veidi kõvaks jäätunud... Tuttavaid jälgi oli joonistatud varesest, jänese, koerast ja oravast. Tundmata olid aga nelja linnu ja ühe väikese looma jäljed. Eedi ütles: "Tänaseks aitab! Kes järgmiseks koonduseks suudab mõne neist loomadest joonistatud ja möödunud jälgede abil kindlaks teha, saab igaüks 3 punkti!"

Küllap taipasid, et suure männi juures olid orava jäljed.

Meie kolmas ülesanne.

Te näete kahte pilti, kus on inimesed erinevas vormirõivastuses.

Missugusel pildil on skaudil ja missugusel noorkotkad?

Barbindus

Barbie

mõtleb pikalt ette!

Jõulukaartide saabumise aeg on möödas, uusaastasoove aga leiab nii mõnigi meist veel praegugi oma postkastist. Barbie, kellel on teadagi palju sõpru, armastab väga kaarte saada ja saata. Tegelikult on ta praegu juba mõttega küünlakuus – sõbrapäevaks valmistumine võtab ju ka tükk aega! Ega 's sobi ju südamlikke soovetühnäh vihikust rebitud paberitükkidele kirjutada!

Nojah, eks tegelikult ole kõik päevad mingil kombel sõbrapäevad – häid sõnu ja pisikesi omatehtud kingitusi sobib sõpradele üle anda iga päev!

Barbie – nagu paljude maade tüdrukud – peab lugu sõbrapäeva

paeltest. Neid võib muidugi poestki osta, kuid kõige suuremat rõõmu valmistab siiski pael, mille sõber on ise pununud, heegeldanud või kudunud.

Aga milliseid kingitusi on Sinul, kulla lugeja, plaanis sõpradele kinkida?

Joonista ja kirjuta sellest meilegi!

Püüa oma mõtted paberile panna ja toimetusse saata enne 5. veebruari.

Parimate vahel loosime välja SÕBRAPÄEVA-BARBIED!

Lisaks omakootud sõbrapaelale on sel nukul veel – oh-oh-oo! – kaasas tätoveeringuklepsud, mida võib kasutada nii Barbie ise kui ka ta omanik. Teadagi et siis, kui ema lubab...

MÄNGUASJADE
MAALETOOJA
JA HULGIMÜÜJA

Kirjanurk

Reisikirjade auhinnad – märulimehed (ehk võornimega action manid) saavad **ELARI HAUGAS** Maardust, **URMAS LÜÜS** Haapsalust, **ATS PÖDER** Põltsamaalt, **LIIS LASS** ja **MARKO MAIDRE** Tallinnast, **ARTJOM DAŠKEVIČ** Sillamäelt, **INDREK UPS** Harjumaalt, **MARTIN MEERJA** Kuremaalt, ja **MÄRT, MERIT** ning **LIIS MITT** Tapalt.

SCALA karbikeste võitjad on **BRIGITA GALETA** Viljandist, **SANDRA LUUKAS** Paidest, **MARI MATJUS** Tartust, **MAARJA ÜLEVAINO** Haapsalust, **AILI** ja **HELERIN VÄRONEN** Kanepist ja **MARI-ANN KALLAS** Tallinnast.

TRIBU-LIINE tänab

kõiki lugejaid, kes teda ja toimetust uue aasta puhul tervitasid! Olge ka ise alanud aastal terved ja rõõmsad ja prisked... ei, prisked te vist olla ei taha... No tugevad ja tragid olge ikka! Andekad olete niikuinii – toimetusse saabus seekord nii palju vahvaid joonistusi ja häid kirjatükke, et kahjuks ei jätkunud kõigi jaoks auhindu. Järgmine kord on meil jälle uued auhinnad, nii et **JÕUDU TÖÖLE!**

Tere! Olen 11 aastane Andres ja kogun münte, kommipabereid ja elevandikujukesi. Minu lemmikbändid on E-Type, Modern Talking, The Beatles ja Right Side Fred.
ANDRES JAKOVLEV, Paldiski mnt. 61 - 17, Tallinn 10618.

Tere! Olen 10 aastane tüdruk Erika. Sooviksin kirjasõpra vanuses 9-10 aastat. Mulle meeldib ujuda, uisutada ja laulda. Mu lemmikbänd on Spice Girls. Oleksin rõõmus, kui kirjaümbrikus oleks ka pilt. Vastan igale kirjale.
ERIKA LAIDLA, Mõisavahe 39 - 21, Tartu 50708.

Seekordsed auhinnasaajad on **MARTIINA VIIL** Tartust ja **RIINU** ning **RAIGIS URBAN** Haljalast (kes leidsid detaile Arcimboldo maalilt), **SIIM SILDNIK** Jänedalt, **KATRIN VAALMÄE** Viljandist ja **HENRI RIIVE** Tartust, kellele loosiõnn määras ristsõna-kassetid ja **TRIIN KITSEMETS** Tallinnast, **REELIKA EICHE** Valgast ning **LIIS ROONI** Türiilt, kes mõtlesid välja tulnuka-koomiksile parimad lõpupildid.

Barbie lemmikloomad lähevad **KAIRE** ja **MARJU RAIGILE** Pärnumaalt, **ANNI** ja **RIIN ABELILE** Valgast, **TALVI PIHLILE** Sakust, **LIISA KIVIMÄELE, ELION** ja **ELVIA SÖBRALE** ja **TRIIN SAARUPILE** Tallinnast, **MARILI ROHTLALE** Ardust ning **HELEN SIMSILE** Haapsalust.

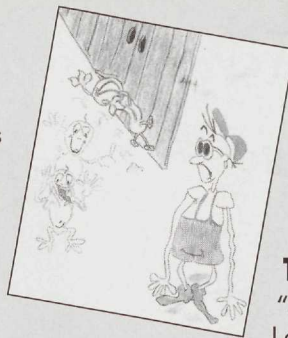
KOLLEEGI LOOMING Ajakiri Hea Laps

Ajakiri Hea Laps ikka on meil virk ja kraps. Alati on põnev ta, lapsed lähvad lugema. Lehekülg ja teinegi... Loetud saab veel kolmaski, ikka huvi pakub ta. Hea Laps lõpuks läbi saab. Varsti ilmub järgmine, igaviku kestab see. Aga meelt ei heida me, oodatud saab seegi veel. Lõpuks kui siis ilmub see, lugeda saab jälle veel. Teine Hea Laps loetud saab, siis on valmis kolmandat.

Mari-Liis Rebane, Kadrioru Saksa Gümnaasiumi 4. b klassi ajalehe Mega Meel toimetaja

Hei! Olen lõbus 10 aastane tüdruk, kogun koomikseid ja telefonikaarte. Kui tahad minust midagi enamat teada, siis kirjuta mulle! Kirju ootan kõigilt 10-12 aastastelt poistelt ja tüdrukutelt.
KEITI KASK, Alasi 31a - 36, EE 2400 Tartu.

Tere! Soovin leida kirjasõpra – poisi vanuses 11-12 aastat. Pilt on tere-tulnud, soovi korral tagastan selle. Vastan igale kirjale.
DAISI HALDRE, Endla 38 - 3, EE 0006 Tallinn.

Joonistas
Triin
Kitsemets

KÄBI STOLOVIČ
Tartust küsib:
"Mitu kirja Hea Lapse toimetus

päevas saab?"

TRIBU-LIINE teatab vastuseks, et keskmine kirjade hulk kõigub 25-30 vahel. Kõige enam kirju saabub tavaliselt nädal pärast uue numbril ilmumist – mõnikord on neid koguni üle 50. Kuid on olnud ka päevi, mil postiljon on meile toonud vaid kaks kirja. Triibu-Liine tahaks kohe kõigile auhindu anda, aga kahjuks on nende hulk piiratud...

Oh häda, trükikratt, kellele ilmselt päkapikud sussi sisse kommi ei toonud, muutus jälle õelaks ja neelas meie jõulunumbri mõned tähed alla. Lk. 17 keskmises veerus algab A. Ivini lause nõnda: "Keiser Claudius Nero Tiberiuse (val. 17. IX 28 - 16. III 37 pKr) valitsemise viieteistkümnendal aastal, kui Pontius Pilatus oli Judea maavalitseja ja Herodes Antipas, Herodes Suure poeg, oli Galilea ja Perea nelivürst..."

Tallinnas ja Põhja-Eestis elavad lapsed saavad oma auhinnad endiselt kätte Kullo Lastegaleriist (Kuninga 6), Tartu ja Lõuna-Eesti auhinnasaajad peaksid pöörduma Tartu Lasteraamatukokku (Kompanii 3/5). Ka Pärnu ja Viljandi lasteraamatukogud on lubanud meile auhindade jagamisel appi tulla.

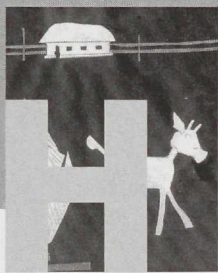

Tere! Sooviksin saada 9-12 aastaste poiste kirju, Mulle meeldib lugeda, joonistada ja kirjutada. Lemmikbänd on Terminaator.

OVE AINSALU,
Kääri t., Vastemõisa vald,
EE 2902 Viljandimaa.

Zdorovenki bulõ!

Terekest, ukrainlased!

ea Lapse toimetuse külaline Borislav Kulik ütles, et "Zdorovenki bulõ!" on ukrainlaste jaoks hästi rõõmsameelne, vallatu varjundiga tervitus, mis annab päeva algusele lõbusa tooni. Küllap tema seda juba teab –

onu Borislav on nimelt üks Eesti Ukraina kaasmaalaskonna asutajaid – alguses president, nüüd juhatuse liige.

■ Kas Eestis elab siis nii palju ukrainlasi, et nendest saab mitmeid sellise moodustada?

Onu Borislav naerab ja teatab (täiesti aktsendivabas eesti keeles), et Eesti on praegu 50 000 ukrainlase kodumaa. Umbes pool sellest hulgast elab Tallinnas, nii et iga 15. tallinlane on ukraina päritoluga. Ukraina keel kuulub slaavi keelte hulka ja võib-olla seepärast on ukrainlasi siin eksikombel venelasteks peetud. Ometi on ukraina keel vene keelest ehk niisama erinev kui eesti keel soome keelest. Tallinna ukrainlastest oskavad oma emakeelt pooled ja nemad osalevad ka seltside töös.

Vahepeelsel nõukogude imperiumi ajal, kui kõiki rahvusi taheti ühes katlas kokku sulatada, loobusid küll paljud ukrainlased – ka oma isamaal – emakeelest, kuid nüüd on juba Ukraina pealinnas Kiievis pooled koolid saanud ukrainakeelseteks.

"Muide, õigem oleks kirjutada häälduse järgi "Kõijv", mitte "Kiiev" nagu vene keeles," kinnitab Borislav Kulik. "Ukraina tähestik erineb teiste slaavi rahvaste omast selle poolest, et me kasutame täpiga i-tähte – nagu eestlasedki.

■ Kas slaavi keelte vahelised erinevused on väga suured?

On umbes 1000 sõna, mis on sarnased kõigil slaavlastel – bulgaarlastel, slovakkidel, sloveenidel ja teistel. Enamasti on need vanad, loodust või hingeelu puudutavad sõnad: vesi, päike, armastus. Umbes 2000 aastat tagasi, slaavi üldharust lahkumise ajal, saavutasid ukrainlased ala, kus praegugi elavad: Dnepri vasakul ja paremal kaldal umbes Vislani välja. Nüüd on Ukraina juba 7 aastat iseseisev riik. Ukrainlastel nagu eestlastelgi on eesmärgiks oma kultuuri ja keele säilitamine. (Muide, Ukrainas elab ligikaudu 5000 eestlast, ja nendelgi on oma selts olemas.)

■ Kas ukrainlased erinevad kommete poolest eestlastest?

Ukrainas on kristlikud traditsioonid pikaajalisemad. Kui näiteks ukrainlane möödub töötajast, siis soovib ta: "Dai Bog štšastja!" (Anna, Jumal, õnnel!), mitte "Jõudu tööle!" nagu eestlased. Viisakas inimene vastab sellele:

"Dai Bog, djakuju!" – "Anna, jumal, tänan!", vastamata jätmine on kasvatamata tunnuseks. Ukrainlased ei ole minu meelest nii agard töörabajad kui eestlased – neile meeldib vahel mõnusasti aega viita, mõtiskleda ja omavahel mõtteid vahetada – küllap seepärast, et muld on seal kandis väga viljakas ega nõua nii ränka tööd kui põhjamaades. Kirjanik Gogol on öelnud, et Ukrainas hakkab kasvama isegi kuiv rangipuu, kui see otsapidi maasse torgata.

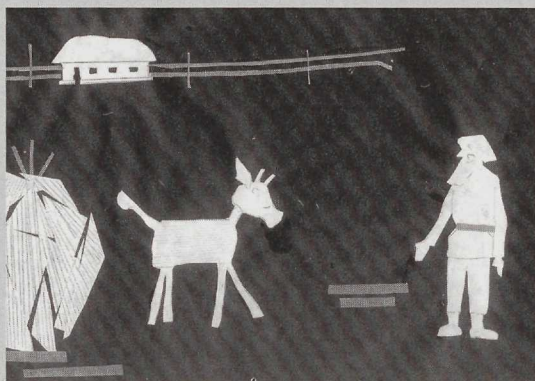
Eestlastel on kolm kahe "silma" tähte: ä, ö ja ü, kuid ukraina tähestikus on olemas ka kahe silmaga i – ja seda hääldatakse umbes nii, nagu oleks jõtile lisatud i. Kahe silmaga i-d kasutavad ukrainlased ka oma isamaa nimes ja hääldavad seda: UKRAIINA.

Samas on olemas üks meloodia, mida nii eestlased kui ukrainlased nimetavad oma rahvalauluks, Eestis on selle laulu nimi "Veski-Tiiu". Ka üks ilus eesti sõna on väidetavalt võetud ukraina keelest: nimelt SIIRAS. Üks ukraina teadlane, kes oli siin aastaid töötanud ja eesti keele selgeks saanud, leidis, et "avameelne" ja "otseko-

hene" on liiga pikad sõnad ja hakkas nende asemel kasutama ukraina sõna "štšooõroi" – seda, muide, meenutas ka Eesti president Meri ühel oma kohtumisel Ukraina riigitegelastega.

■ Kas ukrainlannade rahvapärg on tehtud päris- või kunstlilledest?

Soojal ajal punutakse pärgad põllult ja niidult korjatud lilledest (soovitavalt mitte üle 2 liigi korraga), talvel kasutatakse muidugi paberist tehtud lilli. Pärgi kaunistavad eredad lindid (20-30 tükki)

Illustratsioon raamatule "Õlepullike"
Allan 13 a.

valmistatakse samuti ise, ja nende hulgas ei tohi mingil juhul olla musta värvi paelu. Must on meie kombestikus alati kurbuse ja leina värv.

Ukraina lipuvärvid on kollane (päikese, nisupõllu värv) ja sinine (vee, taeva ja rukkililled värv).

■ Kas Eestis on ukraina koole?

Kahjuks praegu veel ei ole, kuid kahe kooli juures töötavad ukrainlaste klassid. Ukraina lapsed õpivad hoolega ka eesti keelt ja paljud noorukid on astunud juba siinsetesse ülikoolidesse. Tahaksime, et meie poisid läheksid teenima Eesti kaitsevõkke ja meie tüdrukud saaksid töötada Eestimaa koolides, taludes ja mujal.

■ Kuidas on ukraina keeles Hea Laps?

See väljend kõlab igas keeles kenasti. Ukraina keeles öeldakse: Harna Dõtõna.

Greta Akulitš

Svitlana Konõk

Marianna Kulõk

Hea Laps tänab Avatud Eesti Fondi!

Svitlana Konõk

Celine Dion

30-aastane kangelanna

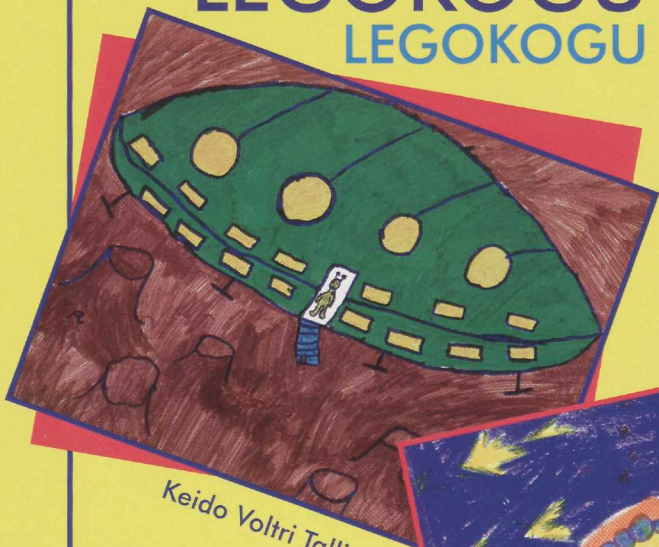
Celine on laulmisega tegelnud juba lapsest saadik – tema psühholoogist isa eestvedamisel oli Dionide perel oma bänd – “Dion Family”. Celine’i ei huvitanudki “tavalised” mängud, laulmine oli tema jaoks parim mäng. Celine’i karjäär algas juba 12-aastaselt, kui tema vend Michael saatis demokasseti produtsent Rene Angelile (kellest nüüdseks on saanud Celine’i abikaasa). Juba esimene plaat tõi Celine’ile kuulsuse, seda küll peamiselt prantsuse keelt kõnelevates maades.

Inglise keele õppis Celine ära 22-aastaselt, ja see tagas tema albumitele ka mujal maailmas edu. Suureks staariks tegi Celine’i aga “Titanicu” tunnuslaul “My Heart Will Go On”. Tänu sellele laulule on ta viimast plaati “Let’s Talk About Love” (“Kõneleme armastusest”) aastaga müüdnud üle 16 miljoni. Kuulsusega kaasnevat raha pole Celine niisama raisanud – ta on loonud mitu fondi, toetamaks vähihaiguste ravi ja näljahädas lapsi. Enda lapsepõlvest teab Celine, et kõige tähtsam polegi raha – tähtsam on olla terve ja osata rõõmu

tunda ka asjadest. väikestest asjadest. Nimelt kasvas Celine üles üsna kehvajärjel olevas peres – ainus Dionide perekonna sissetulek oli isa palk, emal polnud lihtsalt aega 14 lapse kasvatamise kõrvalt tööl käia. Tänuks hoolitsuse ja armastuse eest ostis Celine vanematele maja, kus kogu sisustus on lumivalge (Celine’i lemmikvärv). Kuigi kõik Celine’i kaheksa õde ja viis venda elavad erinevates paikades, tulevad nad kõigil pühadel vanematekoju – nüüd juba lumivalgesse majja.

Ines Mägi

LEGOKOGU LEGOKOGU LEGOKOGU

Keido Voltri Tallinnast

Ellen Loitmaa Tallinnast

AGA MIDA KOGUD SINA?

Kirjuta ja joonista meile sellest! Parimatele kirjutajatele-joonistajatele lego-auhinnad!

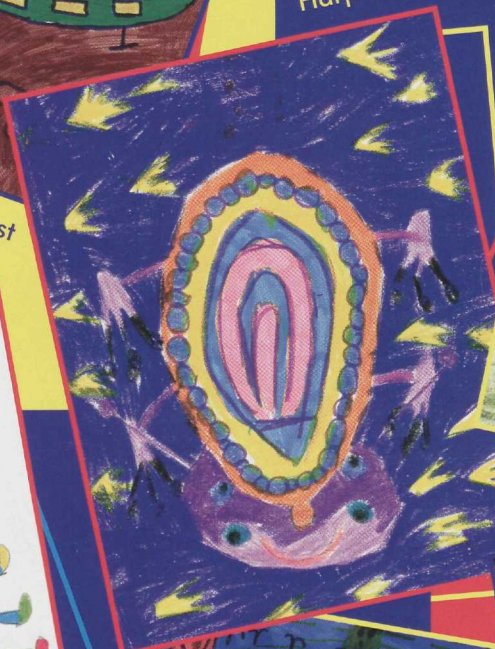
Triibu-Liine, muide, kogub laste joonistusi ja kirjatükke.

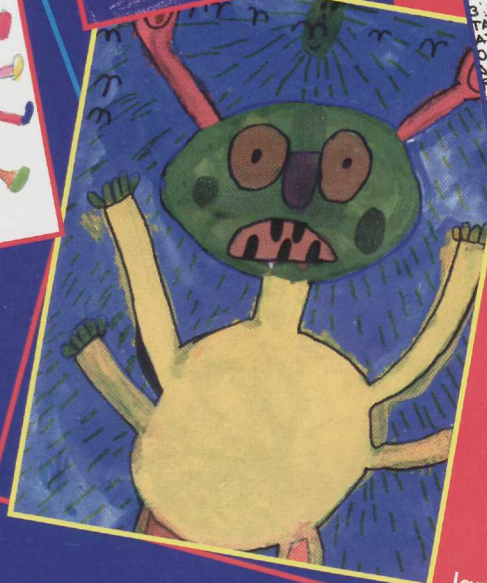
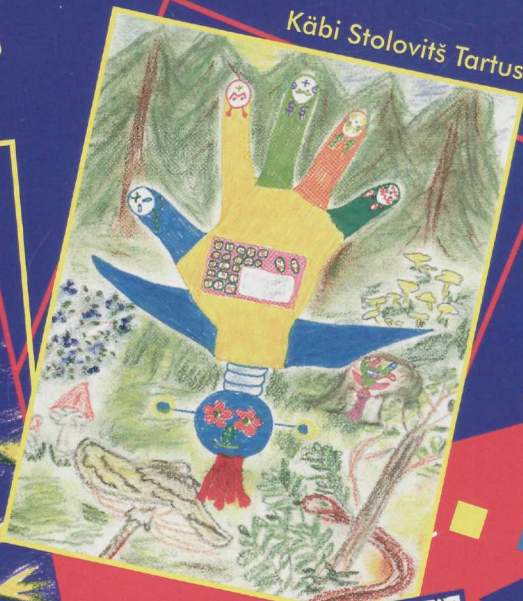
POLE TEADA, kas maailmas leidub lapsi, kellel on kodus KÕIK legokomplektid, mida üldse kunagi on toodetud. Taani Legolandis säilitatakse kindlasti igast mudelist paari eksemplari. Selleks, et oma kena legokogu võiks olla ka neil lastel, kelle vanemad juhuslikult pole miljonäriks hakanud, on legomeistrid välja mõelnud hulga pisikesi kollektsioonikarpe – nüüd ka selliseid, mis sobivad tehnikahuvilistelegi.

Maailmas kogutakse kõikvõimalikke asju, alates postmarkidest ja lõpetades autodega. Alati polegi kollektsioneerimiseks vaja suurt rahapatakat, vaid hoopis nutikat pead.

Maarja Paesalu Harjumaalt

Käbi Stolovič Tartust

Liis Lass Tallinnast

Jargo Mägi Jõgevalt

REKATO AS MÄNGUASJADE HULGIÄRMIK

LEGO

ISSN 1406-3441

